

KESKUSTAOPISKELIJOIDEN POLIITTINEN LINJAPAPERI 2024

JOHDANTO

Keskustaopiskelijat (myöhemmin liitto) on keskustalaisittain ajattelevien opiskelijoiden yhteisö. Keskustaopiskelijat on vuonna 1937 perustettu sivistys- ja kasvatusjärjestö, jonka tarkoituksena on yhteiskunnallisen vaikuttamisen lisäksi herättää opiskelijoissa halua yhteiskunnalliseen toimintaan ja aktiivisuuteen omassa opiskelijayhteisössään. Keskustaopiskelijoiden toimintaa ohjaavat arvot ovat seuraavat:

Sivistys

Sivistys on Keskustaopiskelijoiden keskeinen olemassaolon syy, mutta myös arvo itsessään. Meille sivistys tarkoittaa oppiarvon tai tietomäärän sijaan ihmisenä kasvamista ja sydämen sivistymistä - kykyä ymmärtää ja kohdella muita lempeydellä. Sivistämme jäsenistöämme ja teemme työtä sen eteen, että sivistyksen lippu liehuu yhteiskunnan keskiössä.

Yhdenvertaisuus

Keskustaopiskelijoille jokainen ihminen on arvokas. Olemme yhteisöllinen joukkue, jonka toimintaan jokainen on tervetullut. Edistämme ihmisenä kasvamisen edellytyksiä lähtökohdista riippumatta. Pyrimme toiminnassamme toteuttamaan esteettömyyttä vahvistaaksemme yhdenvertaisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Rohkeus

Kuljemme rohkeasti keskellä. Otamme kantaa pelkäämättä ja edistämme yhteyttä ääripäiden välillä. Emme pelkää epäonnistumisia, vaan haluamme rakentaa yhteiskuntaa, joka rohkaisee yrittämään.

Edelläkävijyys

Rakennamme kestäväää tulevaisuutta sivistyksen pohjalta. Avaamme keskustelua ja tuomme keskusteluun rakentavasti uusia ajatuksia.

Olemme olemassa, jotta jokaisella opiskelijalla olisi ääni. Toimimme vastavoimana vastakkainasettelulle. Katsomme rohkeasti tulevaan ja uudistamme koulutusta opiskelijoiden ehdoilla. Olemme sivistyksen suunnannäyttäjiä.

Tämä asiakirja määrittelee liiton poliittiset kannat ja luo pohjan liiton poliittiselle vaikuttamistyölle. Liiton poliittinen toiminta liittyy liiton strategian mukaisiin missioon, arvoihin ja visioon, jotka ovat hyväksytyt Rovaniemen liittokokouksessa 5.11.2023.

Poliittinen linjapaperi rakentuu liitolle tärkeistä poliittisista osa-alueista: koulutuspolitiikasta, sosiaalipolitiikasta, kaupunkipolitiikasta ja työllisyyspolitiikasta.

Linjapaperi on voimassa toistaiseksi ja sitä voidaan muuttaa liittokokouksessa liittohallituksen tai osastojen esityksestä. Mikäli liiton täytyy muodostaa linja ajankohtaiseen yhteiskunnalliseen aiheeseen, jota ei tässä linjapaperissa ole määritetty, on liittohallituksen velvollisuus tällöin muodostaa liiton linja kyseisen asian suhteen.

Keskustaopiskelijat ovat Suomen vaikuttavin korkeakoulutuksen asiantuntija ja uudistaja. Avaamme keskustelua, uudistamme rohkeasti ja edistämme sivistystä. Kasvatamme aktiivisia kansalaisia ja herätämme ihmisissä halua vaikuttaa.

KOULUTUSPOLITIikka

Koulutuspolitiikan tavoitteena on varmistaa yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet jokaiselle ihmiselle asuinpaikasta, taloudellisesta asemasta, sukupuolesta tai muista lähtökohdista riippumatta. Itsenäisen Suomen menestys ja nousu moderniksi ja teknologisesti kehittyneeksi hyvinvointivaltioksi on pohjautunut koko kansan kouluttautumisen varaan. Alati muuttuvassa yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa koulutuksen tarjoamien eväiden merkitys kasvaa. Sivistysjärjestönä liitto korostaa koulutuspolitiikassaan ihmisen sydämen sivistystä.

ESIOPETUS JA PERUSKOULU

Koulutaipaleen alku on suuressa roolissa lapsen tulevaisuuden kannalta, ja riittävien perustaitojen ja oppimisvalmiuksien saavuttaminen on keskeistä koko tulevalle opintopolulle. Ensikoulu varmistaa lasten yksilöllisen oppimisen ja joustavan koulun aloituksen, kun peruskoulu luo pohjan ihmisen sivistykselle ja tasa-arvoiselle yhteiskunnalle. Koulujen tehtävänä on taata jokaiselle yhtäläiset koulutusmahdollisuudet taustasta riippumatta. Alueellisia ja sosioekonomisia eroja ehkäistään feministisellä aluepolitiikalla.

Tavoitteet:

ENSI- JA PERUSOPETUKSEN JÄRJESTÄMINEN

- Lasten opetustaival alkaa varhaiskasvatuksen alusta toisen luokan loppuun kestävässä ensikoulussa.
- Ensikoulut tukevat lasten yksilöllistä oppimista ja joustavaa etenemistä.
- Ensikoulut perustuvat moniammatilliseen yhteistyöhön, eri-ikäisten kohtaamiseen ja etenemiseen lasten omien taitojen mukaan.
- Varhaiskasvatuskeskusten ovat maantieteellisesti ja taloudellisesti saavutettavissa.
- Peruskoulujen alueellisesti tasavertaiset resurssit tulee taata valtion rahoituksesta.

PERUSOPETUKSEN OPPILAIDEN ARVIOINTI

- Arviointi opettaa lasta oman oppimisen ja taitojen itsereflektointiin.
- Arvioinnin kriteeristö on selkeä ja tukee oppilaan yksilöllisten vahuuksien tunnistamista ja uuden oppimista.
- Taito- ja taideaineita ei arvioida numeroarvosanoin.
- Oppilaan on saavutettava ikätasolleen vaadittavat tieto- ja taitotasot ennen toiselle asteelle siirtymistä.
- Oppilaalle on tarjottava mahdollisuus opintokokonaisuuksien kertaamiseen perustaitojen hallitsemiseksi.

PERUSOPETUKSEN OPIAINEKOKONAISUUDET

- Taloustaitojen opettaminen toteutetaan oppilaan kehityksen ja iän mukaisesti.
- Taloustaitojen opettamisessa opitaan rahankäytön perustiedot ja normalisoidaan raha- ja talousasiat.
- Ilmastotietoisuudessa opetetaan omien arjen tekojen vaikutusta ja ilmastonmuutoksen hidastamiseen perustuvaa globaalia ilmastopolitiikkaa.
- Ilmastotietoisuudessa korostetaan myös oppilaiden metsäsuhteen kasvattamista.
- Tunnetaitojen opetus sisältyy opetussuunnitelmaan läpi peruskoulun.

TOINEN ASTE

Toisen asteen opintojen suorittaminen on työelämän kannalta välttämätöntä lähes alalla kuin alalla, ja sillä on yhteys nuorten syrjäytymiseen. Opintojen jatkaminen peruskoulun jälkeen on tärkeää, jotta nuori pysyy yhteiskunnassa mukana.

Toiseen asteen koulutuksen tulee ennen kaikkea luoda pohja oppimaan oppimisen taidolle ja herättää opiskelijassa palo itsensä kehittämiseen ja sivistämiseen läpi elämän. Tämän lisäksi on tärkeää, että toisen asteen koulutus on yleissivistävää ja antaa valmiuksia toimia työelämässä:

lukio painottaa yleissivistystä, ammatillinen koulutus käytännön työelämätaitoja ja oppisopimuskoulutusta kehitetään nuoren kasvua tukevaksi.

Tavoitteet:

OPETUKSEN JÄRJESTÄMINEN JA SAAVUTETTAVUUS

- Toisen asteen koulutus on saavutettavissa ympäri Suomen.
- Toisen asteen opetuksen järjestäminen on kuntien tehtävä.
- Opiskelijoille tulee tarjota mahdollisimman paljon kontaktiopetusta.
- Toisen asteen oppilaitosten yhteistyö etäopetuksen avulla mahdollistaa riittävien opetusryhmien muodostamisen ympäri Suomen.
- Oppioikeus on voitava suorittaa lukion tai ammatillisen koulutuksen ohella myös kymppiluokan ja kansalaisopistojen kautta.
- Toisen asteen tulee olla saavutettava kaikille, syrjinnästä vapaa ja tarvittaessa kielenoppimista tukevaa

OPINNOT, OPINTO-OHJAUS JA YHTEISTYÖ

- Lukio-opinnot ja ammattiopinnot on voitava yhdistää saumattomasti.
- Kansalaistaidon yleiskurssin kuuluu pakollisena osana kaikille toisen asteen opiskelijoille.
- Kansalaistaidon yleiskurssi tukee itsenäisessä elämässä tarvittavien taitojen kuten talous- ja lakiosaamisen karttumista ja käsittelee vuokrasopimuksen laatimista, työehtosopimuksia ja työntekijän oikeuksia sekä velkoja ja pikavippejä ja niihin liittyviä vastuita ja seurauksia.
- Oppilaitosten alueella toimivat ammattikorkeakoulut ja yliopistot tarjoavat kaikille toisen asteen opiskelijoille korkeakoulutason kursseja esimerkiksi verkkokorkeakoulun tai avoimen korkeakoulun kautta.
- Opinto-ohjauksen tarjontaa laajennetaan myös nivelvaiheessa oleville nuorille esimerkiksi-opinto-ohjaajien ja ohjaamon välisellä yhteistyöllä.
- Oppilaitoksissa on oltava yksi opinto-ohjaaja kahtasataa oppilasta tai opiskelijaa kohtaan.
- Opinto-ohjauksessa tarjotaan aktiivisesti monipuolisemmin eri koulutusaloja, ja tutustutetaan toisen asteen opiskelijoita aktiivisesti sekä ammattikorkeakouluihin että yliopistoihin ja niiden tarjoamiin mahdollisuuksiin.
- Ammatillisessa koulutuksessa tarjotaan opiskelijoille työelämän lisäksi vaihtoehtona myös siirtymistä korkeakouluun.

LUKIOKOULUTUS

- Lukiokoulutus on yleissivistävää ja vahvistaa yleistaitoja, kuten kirjoittamista, kriittistä tiedonmuodostusta ja medialukutaitoa, lasku- ja lukutaitoa sekä ryhmätyöskentelyä sekä tiedonhankintaa.
- Lukion yleissivistävyyttä vahvistetaan luopumalla ylioppilaskirjoituksista.

- Lukiokoulutuksessa hyödynnetään portfoliotyöskentelyä, jonka avulla opiskelija oppii oppimisen ja projektityöskentelyn taitoja sekä oppii tiedostamaan ja sanoittamaan omaa osaamista.
- Lukiodiplomit tarjoavat lukion opiskelijalle mahdollisuuden osoittaa erityistä osaamistaan sekä harrastuneisuuttaan eri aineissa ja aineryhmissä, myös reaaliaineissa.
- Lukiodiplomit juurrutetaan kiinteäksi osaksi lukiokoulutusta.
- Lukiossa voi olla valtakunnallisia kokeita, joilla mitataan esimerkiksi kirjoitustaitoja ja kriittistä medialukutaitoja sekä opetuksen laatua.

AMMATILLINEN KOULUTUS

- Ammatillinen koulutus on käytännönläheistä ja vahvistaa yleistaitoja, kuten kirjoittamista, kriittistä tiedonmuodostusta ja medialukutaitoa, lasku- ja lukutaitoa -sekä ryhmätyöskentelyä sekä tiedonhankintaa.
- Ammatillinen koulutus tarjoaa ammattipätevyyden lisäksi kelpoisuuden sekä valmiudet hakeutua korkeakoulutukseen.
- Lisätään ammatillisen koulutuksen yhteisiä tutkinnonosia, joilla vahvistetaan korkeakouluun hakeutumisen valmiuksia ja työelämä- ja arjenhallintaitoja.
- Ammatillisen koulutuksen kontaktiopetusta ja opetushenkilökuntaa on lisättävä.
- Ammatillisen koulutuksen saavutettavuutta parannetaan hyödyntämällä laajempaa lukioverkkoa erityisesti ammatillisen koulutuksen yhteisissä tutkinnonosissa.
- Oppisopimuskoulutus on potentiaalinen väylä ammattitaidon kartuttamiseen erilaisille oppijoille ja eri elämäntilanteissa oleville.
- Oppisopimuskouluttajien kouluttamiseen ja verkostoitumiseen täytyy varata riittävästi resursseja.
- Ammatillisessa koulutuksessa tunnistetaan paremmin aiemmin työssä tai muussa koulutuksessa opitut osaamiskokonaisuudet päällekkäisyyksien välttämiseksi.

ESI-, PERUS- JA TOISEN ASTEEN OPETUKSEN LAATU

Opetuksen laatu vaikuttaa suoraan koulutuksen laatuun lapsen ja nuoren koko oppipolulla. Laadukkaan koulutuksen takeena ovat korkeasti koulutetut opettajat ja tutkimustietoon pohjautuvat opetusmenetelmät, -teoriat ja ainekohtaiset sisällöt.

Tavoitteet:

OPETTAJIEN OSAAMINEN

- Varhais-, esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opettajat ovat korkeasti koulutettuja.
- Opettajien koulutus perustuu tutkittuun tietoon opettamisesta ja uusimmista oppimismenetelmistä.

- Opettajille tarjotaan mahdollisuuksia uudelleen kouluttautumiseen ja opettajan oman ammattitaidon kehittämisen tukemiseen: opettajille tarjotaan palkallista ammattitaidon päivittämistä uran alussa kolmen työvuoden jälkeen ja jatkossa seitsemän vuoden välein.
- Opettajille tarjotaan mahdollisuutta palkalliseen kesäopiskeluun yliopistossa, kun opetuksen sisällöt muuttuvat tai uutta tietoa lisätään opetukseen.
- Varhaiskasvatuksen työntekijöiden osaaminen tunnustetaan ja heidän panostaan arvostetaan myös ilman korkeakoulututkintoa.

OPETUSMETODIT JA OPPIMATERIAALIT

- Opetussuunnitelmat ja tutkinnon perusteet, käytettävät opetusmenotit ja ainekohtaiset sisällöt perustuvat tutkittuun tietoon sekä ovat ajantasaisia ja selkeitä.
- Oppimisvälineitä on riittävästi, ja ne vastaavat nykypäivän opetuksen vaatimuksia.
- Opettajien ja opiskelijoiden tekemien oppimateriaalien jakamiseen on kehitettävä uusia alustoja.

KORKEAKOULU

Tieteellä ja tutkimuksella on vankkumaton rooli yhteiskunnan kehityksessä. Yhteiskunnallisen muutoksen myötä osaamis- ja koulutustasot kasvavat jatkuvasti ja yhä useammassa yhteiskunnan työtehtävissä tarvitaan korkeakoulutettua henkilöstöä. Ikäluokkien pienentyessä korkeakoulutettujen suhteellista osuutta väestöstä tulee kasvattaa. Keskustaopiskelijat tavoittelevat 2030-luvulla yhteiskuntaa, jonka jokaisessa ikäluokassa vähintään puolet on korkeakoulutettuja.

Koko maan kattavaa ja eri puolille maata jakautunutta korkeakouluverkostoamme tarvitaan vastaamaan tulevaisuuden yhteiskunnan haasteisiin. Korkeakouluverkkomme muodostuu yliopistoista ja ammattikorkeakouluista. Yliopistokoulutus kumpuaa jatkossakin tieteestä ja ammattikorkeakoulut tarjoavat väylän käytännönläheiseen, monipuoliseen ja työelämälähtöiseen osaamiseen.

Tavoitteet:

KORKEAKOULUTUKSEN SAAVUTETTAVUUS

- Suomalaisen korkeakoulutuksen tulee olla jokaiselle korkeakouluopiskelijalle maksutonta ja saavutettavaa esimerkiksi sosioekonomisesta taustasta tai asuinpaikasta riippumatta.
- Korkeakoulut noudattavat korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmaa, ja saavutettavuuden toteutumista arvioidaan valtakunnallisilla kriteereillä.

- Kansalaisten yhdenvertaisuuden ja korkeakoulutuksen saavutettavuuden kannalta jokaisessa maakunnassa on yliopisto tai yliopiston kampus sekä ammattikorkeakoulun toimipiste.
- Korkeakouluilla on toimipisteitä maakunnan eri osissa.
- Korkeakoulujen aloituspaikkoja on tarpeeksi ja ne ovat riittävästi rahoitettuja, jotta hakijasumaa saadaan purettua ja mahdollisimman moni saa kerrytettyä osaamistaan korkeakoulussa sekä yhteiskunnan osaamis- ja koulutustasoa saadaan nostettua riittäväälle tasolle.
- Aloituspaikkojen määrää ja rahoitusta on tarkasteltava kahden vuoden välein huomioiden alueelliset ja työelämän tarpeet.
- Korkeakoulukampusten tilojen ja korkeakoulujen järjestelmien on noudatettava saavutettavuus- ja esteettömyysäädöksiä.
- Korkeakoulujen on edistettävä kielten osaamista ja kielellistä saavutettavuutta.
- Korkeakouluilla on velvollisuus ylläpitää kotimaisia vähemmistökieliä ja tukea kulttuuria.
- Oppimateriaalit ovat maksuttomia ja kierrätettäviä, kirjastoja ja e-kirjastoja on hyödynnettävä jatkossakin laajasti ja opettajien yhteisiä materiaalipankkeja on kehitettävä.
- Siirtymistä alemmasta korkeakoulututkinnosta ylempään korkeakoulututkintoon duaalimallin toiselle puolelle joustavoitetaan.

VERKKOKORKEAKOULU

- Kaikkien suomalaisten korkeakoulujen verkko-opintotarjonta kootaan yhteen verkkokorkeakouluun, johon jokaisella korkeakouluopiskelijalla ja avoimen korkeakoulun opiskelijalla on pääsy.
- Verkkokorkeakoulu mahdollistaa erilaisten opintokokonaisuuksien kasaamisen, oman osaamisen päivittämisen ja itsensä kehittämisen omien tarpeiden mukaan.
- Verkkokorkeakoulu tarjoaa toisen asteen opiskelijoille mahdollisuuden korkeakouluopintoihin tutustumiseen ja kurssien suorittamiseen toisen asteen opintojen ohessa.
- Verkkokoulutuksen laatua parannetaan esimerkiksi vahvistamalla opetushenkilöstön verkkopedagogisia valmiuksia sekä luomalla verkkokoulutukselle valtakunnalliset kriteeristöt
- Verkkokorkeakoulun käyttöliittymä (alusta) on saavutettava ja esteetön sekä riittävän helppokäyttöinen.

KORKEAKOULUJEN YHTEISTYÖ MUIDEN KORKEAKOULUJEN JA ELINKEINOELÄMÄN KANSSA

- Korkeakoulujen ja alueen yritysmaailman yhteistyötä on vahvistettava esimerkiksi antamalla yrityksille korkeakoulujen kanssa tehtävästä yhteistyöstä verovähennysoikeus.
- Korkeakouluopiskelijalla on oltava mahdollisuus joustavasti suorittaa opintoja yli korkeakoulurajojen.

- Korkeakoulujen verkostoituminen ja yhteistyö niin kansallisesti kuin kansainvälisesti profiloi korkeakouluista eri alojen tutkimuksen sekä osaamisen keskittymiä ja mahdollistaa alueellisesti kattavan korkeakouluverkoston sekä resurssitehokkuuden.
- Ammattikorkeakoulujen yhteistyötä elinkeinoelämään vahvistetaan lisäämällä ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan resursseja.

RAHOITUS JA HALLINTO

- Korkeakoulujen autonomia on taattava riittävällä rahoituksella ja rahoitusperusteiden täytyy olla täysin avoimia.
- Korkeakoulujen valtionrahoituksen on syytä perustua opiskelijoiden suorittamien opintopisteiden määrään suoritettujen tutkintojen sijaan.
- Korkeakoulujen valtionrahoituksen on kannustettava opiskelijoita ja korkeakouluja poikkitieteellisyyteen sekä moniammattillisuuteen - suurimmat innovaatiot yhdistävät monien alojen osaamista.
- Yliopistojen hallintoelimissä on jatkossakin taattava tasakolmikannan toteutuminen, ja tämä periaate tulee laajentaa myös säätiömuotoisiin yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin.
- Olemassa olevia yliopistokeskuksia on kehitettävä yliopistojen tasavertaisiksi kampuksiksi.

KORKEAKOULUIHIN HAKEMINEN

- Ensisijainen väylä korkeakoulutukseen on alakohtainen pääsykoe, jolla testataan opiskelijoiden motivaatiota ja soveltuvuutta alalle.
- Alakohtaisella pääsykokeella turvataan tasa-arvoiset mahdollisuudet korkeakouluopintoihin hakemiseen koko toiselta asteelta.
- Pääsykokeisiin osallistuminen on saavutettavaa ja yhdenvertaista ympäri Suomen, ja pääsykokeiden järjestämisessä hyödynnetään digitalisaatiota sekä toisen asteen oppilaitosten tiloja.
- Alakohtaisen pääsykokeen tulee perustua enimmäkseen koetilanteessa jaettaviin materiaaleihin.
- Soveltuvuuskokeita voidaan hyödyntää korkeakoulujen pääsykokeiden rinnalla, mikäli alan luonne, esimerkiksi sosiaali- ja terveysala, sitä edellyttää.
- Muita väyliä korkeakoulutuksen pariin on kehitettävä, eritoten siirryttäessä tutkintokeskeisyydestä osaamiskeskeisyyteen ja luovuttaessa ylioppilaskirjoituksista.
- Avoimen korkeakoulun väylä mahdollistaa joustavan pääsyn korkeakouluopintoihin joka alalla, mutta siitä ei saa muodostua maksullista väylää korkeakoulutukseen.
- Avointa väylää on kehitettävä alue- ja alakohtaisesti.
- Helpotetaan väyläopintojen avulla siirtymistä ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakoulutukseen.
- Hakijoita eriarvoistavasta ensikertalaiskiintiöstä on luovuttava.

- Korkeakouluissa otetaan käyttöön jatkuva haku: korkeakoulujen sisäännotot ovat joustavia ja hakeminen koulutukseen on mahdollista koko lukuvuoden ajan.

KOULUTUKSEN LAATU KORKEAKOULUISSA

- Jokaisen korkeakoulussa opettavan henkilökunnan jäsenen on suoritettava pedagogiset opinnot.
- Korkeakoulujen opetuksen laaduntarkastamiseen on luotava yhteiset maanlaajuiset laatukriteerit. Korkeakoulun sisällä opetuksen laadun tulee olla samantasoista eri aloilla.
- Korkeakoulujen rahoitusmallien on kannustettava opetuksen laadun kehittämiseen.
- Korkeakouluopiskelijoilla tulee olla oikeus opiskella suomen- ja ruotsinkieliset tutkinnot kotimaisilla kielillä.

AKTIIVINEN OPISKELIJA

- Jokaisessa korkeakoulussa tulee olla korkeakoulun tutkintoon tähtääviin opintoihin kuuluvista opiskelijoista muodostuva opiskelija- tai ylioppilaskunta.
- Opiskelija- ja ylioppilaskuntien tarkoituksen ja tehtävien tulee vastata pitkälti nykylainsäädäntöä. Näiden toteuttamiseen soveltuvasta toiminnasta aiheutuvat menot tulee suorittaa kansallisella tasolla säädetyllä julkisella rahoituksella.
- -Keskustaopiskelijat kannattavat automaatiojäsenyyttä ylioppilaskunnille. Ylioppilaskuntien rahoitus on riippumatonta ja ylioppilaskunnilla on oikeus autonomisena julkishallinnollisena organisaationa kerätä oma rahoituksensa.
- Korkeakouluopiskelijoita kannustetaan toimimaan opiskelunsa ohessa aktiivisesti opiskelija- ja yrittäjäyhteisöjen, kolmannen sektorin toimijoiden ja projektiluontoisten hankkeiden parissa.
- Järjestötoiminnassa, vapaaehtoistyössä ja harrastusten parissa saatu ammatillisesti hyödyllinen kokemus ja osaaminen on tunnistettava ja tunnustettava. Osaamisen tunnistamiseen luodaan alakohtaiset valtakunnalliset kriteerit sekä näiden hyväksilukeminen tutkintoon on alakohtaisesti yhtenäistä.

KORKEAKOULUJEN KANSAINVÄLISYYS JA KANSAINVÄLISET OPISKELIJAT

KORKEAKOULUYHTEISÖSSÄ

Suomalaisen korkeakouluyhteisön tulee aktiivisesti pyrkiä takaamaan yhdenvertaiset osaamis- ja vaikuttamismahdollisuudet vaihto- ja kansainvälisille opiskelijoille sekä muuten ulkomaalaistaustaisille ihmisille Suomessa kaikilla tasoilla. Keskustaopiskelijat kokee, että yhteiskunnan edistyksen kannalta on välttämätöntä saada vaihto- ja kansainväliset opiskelijat koulutuksensa, osaamisensa ja taitonsa suomalaisen yhteiskunnan käyttöön. Tavoitteemme on rakentaa Suomesta kosmopoliittisella ja moniäänisellä vivahteella entistä sivistyneempi ja edistyvä yhteiskunnan, joka ei pelkää tulevaisuutta tai käänny sisäänpäin.

Tavoitteet:

KORKEAKOULUOPINTOJEN KANSAINVÄLISYYS

- Korkeakouluopinnot kannustavat opiskelemaan kansainvälisyyttä sekä eri kieliä.
- Kansainvälisten opintojen tulee olla pakollisia jokaiselle korkeakouluopiskelijalle.
- Kansainvälisiin opintoihin voi lukea esimerkiksi vaihdon tai harjoittelun ulkomailla, kansainvälisten opiskelijoiden tutorina toimimisen, kansainvälisessä yrityksessä harjoittelun kotimaassa tai kansainvälistä osaamista kerryttävien kurssien käymisen.
- Korkeakouluopiskelijoiden kotikansainvälistymistä tulee edistää.
- Euroopassa suoritettut korkeakoulututkinnot tunnustetaan kaikissa Euroopan maissa, millä edistetään kansainvälisen osaamisen ja työvoiman liikkumista ja vähennetään päällekkäistä kouluttautumista.

KANSAINVÄLISET OPISKELIJAT OSANA KORKEAKOULUYHTEISÖÄ

- Kansainväliset opiskelijat on saatava integroitua paremmin suomalaisten opiskelijoiden joukkoon tekemällä tapahtumista saavutettavampia myös englannin kielellä.
- Suomen kielen opiskeluun on kannustettava nykyistä enemmän, ja samalla suomen kielen opiskelumahdollisuuksia on lisättävä.
- Opintokokonaisuuksien tulee sisältää kursseja ja tilaisuuksia, joilla kansainväliset opiskelijat oppivat ilmaisemaan itseään sujuvammin suomeksi.
- Koko korkeakouluyhteisöä koulutetaan huomioimaan kansainväliset opiskelijat kiinteänä osana korkeakouluyhteisöä.

KANSAINVÄLISET PERUSTUTKINTO-OHJELMAT

- Korkeakoulujen kansainvälisiin perustutkinto-ohjelmiin on taattava enemmän resursseja kaikille tieteenaloille.
- Yliopistoissa kandidaatin tutkintojen kansainvälisiä ohjelmia on lisättävä, mikä mahdollistaa paremman omaksumisen suomalaiseen yliopistoyhteisöön.

JATKO-OPINNOT JA TUTKIMUS

Laadukas korkeakoulutus ja Suomen kansainvälinen menestys nojaa vahvaan tutkimustyöhön. Yliopistojen tohtorikoulutuksen ja tutkimustoiminnan on oltava jatkossakin keskiössä jokaisessa yliopistossa. Resurssipanostusten tulee näkyä jokaisen yliopiston tohtorikoulutuksen ja tutkimustoiminnan kehittämisessä. Tutkimustoiminnan tavoitteellisuus perustuu päteviin ja motivoituneisiin tutkijoihin, kansainväliseen tutkimusyhteistyön ja merkityksellisiin tutkimusalueisiin panostamiseen. Tutkimustoimintaan on tarvittava riittävät resurssit ja tutkijoille on annettava työrauha tutkimuksen tekemiseen.

Tavoitteet:

TUTKIMUSTYÖN PERUSTEET JA PROFILOITUMINEN

- Vahva perustutkimus vaatii resursseja ja työrauhaa. Uudet innovaatiot eivät synny tyhjästä, vaan vaativat vahvan ja vakaan tiedeyhteisön. Rahoituksen tulee olla yhdenvertainen, vakaa ja korkeakoulun kokoon sidottu ja sitä tulee voida täydentää kilpaillulla tutkimusrahoituksella.
- Tohtorikoulutuksen riittävään ja yksilölliseen ohjaukseen on panostettava myös rahoituksen osalta.
- Jokaisella korkeakoululla on oltava tutkimuksellinen erikoistumisala, joka huomioi alueelliset tarpeet ja globaalissa kilpailussa pärjäämisen.

YRITYSLÄHTÖINEN TUTKIMUS

- Tutkijoiden siirtymistä yliopistojen tutkimustoiminnasta yritysten tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan, tai toisinpäin, on tuettava.
- Tohtorikoulutuksen houkuttelevuutta on lisättävä esimerkiksi joustavammilla tohtorikoulutuspoluilla, jotka mahdollistavat tohtorintutkinnon suorittamisen myös työn ohessa.
- Joustavat tohtorikoulutuspolut pitävät sisällään myös yrittäjyysopintojen kytkemisen vahvasti tutkimuksen oheen.

TIETEENALOJEN ARVOSTUS

- Kaikkien tieteenalojen tutkimus ja koulutus ovat yhtä arvokkaita.
- Valtionosuuksien pienentyessä on tuettava tieteenaloja, joissa ulkopuolisen rahoituksen saaminen on vaikeampaa.
- Suomessa on edelleen korkeatasoista koulutus- ja tutkimustoimintaa luonnontieteiden ja teknologian saralla.
- Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon nimi on muutettava muotoon maisteri AMK.

ELÄMÄNMITTAINEN OPPIMINEN

Sivistys tarkoittaa oppiarvon sijaan ihmisenä kasvamista ja sydämen sivistymistä. Nykymaailmassa työtehtävät muuttuvat alati ja omaa osaamistaan on päivitettävä jatkuvasti. Elämänmittainen oppiminen kasvattaa osaamisen lisäksi myös ymmärrystä itsestä ja toisista ihmisistä ja tuo elämään syvempiä tasoja. Vapaa sivistystyö on merkittävässä roolissa elämänmittaisen oppimisen mahdollistajana. Kaiken oppimisen ei tarvitse olla työelämäorientoitunutta, vaan oppiminen voi tuoda elämään myös iloa ja muuta sisältöä. Elämänmittaisen oppimisen tulee olla mahdollista kaikille.

Tavoitteet:

OSAAMISEN PÄIVITTÄMINEN

- Ammattikorkeakoulujen asemaa täydennyskoulutuksen järjestäjänä on tuettava riittävin resurssein.
- Korkeakoulututkintoa on voitava täydentää valmistumisen jälkeen rajattoman ajan kuudenkymmenen opintopisteen verran missä tahansa suomalaisessa korkeakoulussa.
- Korkeakoulujen on tarjottava myös vuoden mittaisia opinto-oikeuksia myöhemmin valmistumisen jälkeen.
- Otetaan käyttöön kansallinen sivistystili, joka tarjoaa ketterän väylän osaamisen päivittämiseen, elinikäiseen oppimiseen sekä kansallisen osaamistason nostamiseen.
- Sivistystilin kustannuksiin voi osallistua sekä opinnot suorittava työntekijä, työnantaja että yhteiskunta.
- Kouluttautumismahdollisuuksia tarjoaville työnantajille voidaan antaa verohelpotuksia
- Toisen asteen rooli täydennys- ja aikuiskoulutuksessa on merkittävä.

OSAAMISKESKEINEN KOULUTUS

- Tutkintoon johtavien koulutusten rinnalle tarvitaan tunnustettuja koulutusohjelmia eli moduuleja tai opintokokonaisuuksia, jotka eivät tähtää tutkintoihin.
- Suomessa otetaan käyttöön korkeakoulujen lyhyttutkintoja.
- Muualta kun muodollisen koulutuksen, esimerkiksi kolmannen sektorin, kautta hankittu osaaminen tehdään näkyvämmäksi.

VAPAA SIVISTYSTYÖ

- Vapaa sivistystyö mahdollistaa elämänmittaisen oppimisen, mutta tukee kuntia koulutus-, sivistys-, liikunta-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tarjoamisessa.
- Vapaan sivistystyön oppilaitosten kautta hankittua osaamista on tunnustettava laajemmin yhteiskunnassa ja suoritettuja kurseja on voitava hyväksilukea tutkintoihin.
- Vapaan sivistystyön resurssit turvataan riittävällä rahoituksella niin valtiolta kuin kunnilta.

KIRJASTOT

- Kirjastoilla on merkittävä rooli kansansivistyksessä.
- Kirjastopalvelut antavat kaikille mahdollisuuden oppia uutta ja sivistyä lähialueina - ne toimivat kaupunkien moderneina olohuoneina.
- Kirjastoista kehitetään uudenlaisia sivistys- ja monipalvelukeskuksia, jotka tarjoavat sivistyspalveluita niin työskentelyyn, opiskeluun kuin harrastamiseenkin.
- Kirjastot panostavat yhä enemmän E-aineistoihin.
- Valtion E-kirjaston avulla valmistuneilla korkeakouluopiskelijoilla on mahdollisuus tieteellisten julkaisujen lukemiseen myös opinto-oikeuden päättymisen jälkeen, millä edistetään tieteen avoimuutta sekä antaa jokaiselle mahdollisuuden sivistää ja kehittää itseään.

SOSIAALIPOLITIikka

Sosiaalipolitiikan tavoitteena on edistää huolenpitoa, turvallisuutta ja mahdollisuuksien tasa-arvoa. Sosiaalipolitiikkaa ei tule nähdä autuaan itsenäisenä politiikan lohkona, ulkopuolisena osana ihmisten arjesta, vaan sosiaalipolitiikka käsittää jokaisen ihmisarvoisen elämän osa-alueen. Sosiaalipolitiikka on työkalu, jonka avulla mahdollistetaan hyvä elämä jokaiselle ihmiselle asuinpaikasta, taloudellisesta asemasta, sukupuolesta tai muista lähtökohdista riippumatta.

TOIMEENTULO

Toimeentulon lähtökohta on taito pitää huolta omasta taloudesta. Taloustaitojen perusteiden opettaminen antaa tähän valmiudet. Riittävä toimeentulo antaa mahdollisuuden keskittyä täysipäiväisesti opintoihin ja elämiseen.

Tavoitteet:

OPISKELIJAN TOIMEENTULO

- Opintojen aikainen toimeentulo antaa jokaiselle mahdollisuuden hakeutua korkeakouluun riippumatta sosioekonomisesta asemasta tai taustasta.
- Opiskelijoiden toimeentulo on oltava riittävä, ja tukijärjestelmän tulee olla yksinkertainen sekä ennakoitava.
- Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo vaatii kokonaisuudistuksen, ja sen lähtökohtana tulee olla vastikkeeton perustulo.
- Opintotukea on kehitettävä tarkoituksenmukaisemmaksi niin kauan, kunnes perustulo on käytössä.
- Opintoraha on samantasoinen toimeentulotuen perusosan kanssa.

- Harjoittelua toisella paikkakunnalla suorittavalle opiskelijalle maksetaan korotettua asumistukea harjoittelun ajan, maksimissaan kuusi kuukautta
- Asumistukea hakiessa opiskelija on tulkittava aina omaksi ruokakunnakseen eikä mahdolliset kämppäkaverit tai avopuoliso saa vaikuttaa myönnettävän tuen suuruuteen.
- Maksuhäiriömerkintä ei saa olla esteenä opintotuen tai opintolainan valtioneuvoston myöntämiselle.
- Opintolainan takaisinmaksussa on siirryttävä tuloihin perustuvaan takaisinmaksumalliin.
- Opiskelija-ateriatuki on korkeakouluopiskelijoille kohtuuhintaista.
- Korkeakouluopiskelijoiden opiskelija-aterian enimmäishinta ja ateriatuki on sidottava indeksiin, ja niiden on noustava samassa suhteessa.
- Aikuiskoulutustuki tulee palauttaa, jotta alanvaihto onnistuu jouhevammin myös jatkossa etenkin työvoimapula-aloille.
- Tulorajojen taso on tällä hetkellä riittävä, sillä se mahdollistaa työn teon opintojen aikana riittävässä määrin, ja tarjoaa opintorahan sitä tarvitseville.

OPINTOJEN MAKSUTTOMUUS

- Tutkintoon johtava koulutus (peruskoulusta korkeakouluun) on maksutonta kaikille.
- Maksuttomuus huomioidaan niin oppimateriaaleissa kuin koulujen ja oppilaitosten toimintamalleissa.
- Korkeakoulutus on maksutonta myös EU- ja ETA-maiden ulkopuolisille korkeakouluopiskelijoille.

HYVINVOINTI

Yhdenvertainen perusopetus turvaa jokaiselle suomalaiselle lapselle tasavertaiset mahdollisuudet koulutukseen ja koulutaipaleen jatkamiseen toisen asteen kautta kohti korkeakoulutusta. Perusopetuksen lisäksi vapaa sivistystyö ja kolmannen sektorin toimijat ovat tärkeässä roolissa syrjäytymistä ehkäisevinä tahoina. Jokaiselle lapselle ja nuorelle taataan laadukkaat oppilashuoltopalvelut aina koulupolun alkumetreiltä korkeakoulutukseen asti.

Tavoitteet:

OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLTOPALVELUT PERUSKOULUISSA JA TOISELLA ASTEELLA

- Jokaiselle lapselle ja nuorelle taataan laadukkaat oppilashuoltopalvelut, jotka ovat kaikkien saatavissa ympärivuotisesti.
- Laissa on määritettävä oppilaiden ja opiskelijoiden enimmäismäärät opiskelijahuoltopalveluita kohden.
- Psykiatrisen sairaanhoitajan on kuuluttava oppilas- ja opiskelijahuoltopalveluihin ja hoitajan on oltava helposti tavoitettavissa.

- Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia turvataan vahvistamalla kolmiportaisen tuen mallia sekä perusopetuksessa että toisella asteella.
- Ohjaamotoiminta on tuttua jokaiselle oppilaalle ja opiskelijalle sekä heidän huoltajilleen.
- Perusopetuksen jokaisessa luokassa on opettajan lisäksi koulutettuja koulunkäynninohjaajia.
- Koulut ja kodit tekevät tiivistä moniammatillista yhteistyötä kuntien sosiaalipalveluiden ja muiden kasvatusalan ammattilaisten kanssa.
- Opettajia ja muita kasvatukseen osallistuvia henkilöitä koulutetaan huomaamaan kouluväkivaltaa.
- Opiskeluhuollon määrää on lisättävä mahdollisimman nopeasti, jotta opiskelijat saavat riittävästi ohjausta ja tukiopetusta opintojensa aikana.

HYVINVOINTI PERUSKOULUSSA JA TOISELLA ASTEELLA

- Koulujen täytyy olla tasavertaisia toisiinsa nähden ja koulushoppailu on estettävä.
- Perusopetuksessa ja toisella asteella yhden ryhmän oppilas- ja opiskelijamäärät ovat enimmillään 25 henkilöä.
- Kouluissa on luovuttava aamukahdeksalta alkavista oppitunneista ja oppituntien tulee alkaa aikaisintaan aamuyhdeksältä.
- Jokaisen perusopetuksen oppilaan ja toisen asteen opiskelijan on saatava koulupäivisin laadukasta ja maksutonta kouluruokaa.
- Kouluruoka on kotimaista ja ruokavaihtoehtoina tarjotaan myös kotimaisia kasvisruokavaihtoehtoja.
- Tunne- ja vuorovaikutustaidot nähdään merkittävänä tekijänä yhteisöllisyyden ja kouluviihtyvyyden kasvamisessa.
- Kouluväkivallan tunnistamiseen ja varhaiseen puuttumiseen on luotava uusia toimenpiteitä.
- Koulujen työ- ja loma-aikojen rytmitystä tulee tasapainottaa kevät- ja syyslukukauden osalta sekä muuttaa huomioiden yhä enemmän oppilaiden ja opiskelijoiden kokonaisvaltainen jaksaminen ja hyvinvointi.

HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN KORKEAKOULUISSA

- Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) resurssit turvataan ja ne kohdistetaan jonotusaikojen lyhentämiseen.
- Seurataan YTHS:n rahoituksen kehitystä ja tarvittaessa vaikutetaan siihen, että opiskelijoiden osuudelle määritetään maksukatto.
- YTHS:n yhdenvertaisuus turvataan valtakunnallisesti riippumatta siitä, missä opiskelija asuu, ja millä tavalla YTHS järjestää palvelunsa.
- Vaihto-opiskelijat tuodaan takaisin YTHS:n palveluiden piiriin, jotta kaikkia korkeakouluopiskelijoita kohdellaan yhdenvertaisesti.

- Opiskelijahuoltopalveluita tulee tarjota ympärivuotisesti ja tasavertaisesti niin yliopistoissa kuin ammattikorkeakouluissa.
- Korkeakouluopiskelijoiden opiskelijahuoltopalveluista on säädettävä laissa.
- Mielen hyvinvointiin liittyvät ennakkoluulot ja tabut on poistettava. Tämän tulee näkyä myös päivittäisessä opetuksessa, ja tukikeinojen täytyy olla opiskelijoiden tiedossa.
- Kaikille korkeakouluopiskelijoille tarjotaan mahdollisuus terveys- ja mielenterveystarkastukseen opintojen alkuvaiheessa.
- Jokaisessa korkeakoulussa on riittävästi opiskelijoiden tukipalveluita.
- Mielenterveyspalveluiden piiriin tulee päästä kiireettömässä tapauksissa vähintään viikon sisällä yhteydenotosta terveydenhuoltoon.
- Terapeutin löytämistä täytyy helpottaa terapeuttipankin avulla.
- Korkeakouluopiskelijoiden välistä yhdenvertaisuutta lisätään opintojen joustavilla suoritusmahdollisuuksilla.
- Korkeakoulukampuksilla tai niiden välittömässä läheisyydessä tulee olla lapsille sopivia tiloja, kuten lastenhoitotiloja ja päiväkoteja.

VAPAA-AIKA JA HARRASTAMINEN

- Kehitetään Suomen harrastamisen mallia niin, että jokaisella lapsella on tosiasiallinen mahdollisuus yhteen maksuttomaan harrastukseen.
- Oppilaitokset tarjoavat maksutonta harrastustoimintaa esimerkiksi kolmannen sektorin järjestöjen ja urheiluseurojen avulla.
- Perusopetuksessa harrastustoimintaa järjestetään rakenteellisten keinojen, kuten iltapäivätoiminnan sekä liikunta- ja harrastuskerhojen kautta.
- Maksuttomiin harrastuksiin voi tutustua lapsille ja nuorille jaettavalla harrastuspassilla.
- Korkeakouluopiskelijoiden täytyy saada 50 prosentin alennus eri harrastuspaikkojen, kuten uimahallien ja kuntosalien, lipuista.
- Erilaisia harrastustiloja tarjotaan korkeakouluopiskelijoiden käyttöön ilmaiseksi tai opiskelijahinnoin.
- Kansainvälisillä korkeakouluopiskelijoilla tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet osallistua harrastus- ja vapaa-ajan toimintaan korkeakouluissa ja korkeakoulukaupungeissa.
- Kohtuuhintaisia ja riittävän monipuolisia korkeakoululiikunnan palveluita on tarjolla kaikilla korkeakoulujen kampuksilla.

PÄIHDEPOLITIikka JA -VALISTUS

- Päihdepolitiikka perustuu tutkittuun tietoon.
- Yhteiskunta tunnistaa ja tunnustaa nuorten päihteidenkäytön polarisoitumisen ja lisääntymisen.
- Savuttoman ja nikotiinittoman Suomen 2030-tavoitteen edistämiseksi tupakan ja nuuskan tuonnin tullausrajoja on tiukennettava portaittain vuoteen 2030 mennessä.

- Päihdevalistus kuuluu luontevana osana koulutusta sekä siihen lisätään ehkäisevää huumetyötä.
- Toisen ja kolmannen asteen opinnoissa lisätään päihdevalistusta, jonka tarkoituksena on lisätä opiskelijoiden terveen kriittistä suhtautumista alkoholiin ja varoittaa muidenkin päihteiden vaaroista ja vaikutuksista.
- Päihdevalistusta laajennetaan koskemaan kaikkia päihteitä aina alkoholista huumeisiin.
- YTHS tarjoaa matalan kynnyksen apua päihdeongelmiin korkeakoulukampuksilla ja niiden välittömässä läheisyydessä.
- Korkeakoulujen ja opiskelijajärjestöjen on edistettävä myös päihteetöntä opiskelijakulttuuria, ja päihteettömät opiskelijatapahtumat ovat osa normaalia opiskelijaelämää.

YHTEISÖLLISYYS

Yhteisöllisyys, yhteisöt ja yhteisöllinen elämä ovat elintärkeitä ihmisen olemassaololle ja toiminnalle. Yksilön ja yhteiskunnan välinen suhde ja olemassaolon edellytykset perustuvat yhteisöllisyyden tunteelle. Yhteisöllisyys lisää yksilön sosiaalista pääomaa ja vaatii syntyäkseen yhteisön jäsenten tai eri ryhmien keskinäistä luottamusta.

Yhteisöllisyyden kehittyminen vaatii tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamista peruskoulusta lähtien korkeakoulutukseen asti. Yhteisöllisyys tulee nähdä merkittävänä arvona myös opintojen aikana, jolloin yritysvierailujen, työelämään tutustumisen ja työharjoittelun kautta luodaan verkostoja ja sosiaalisia suhteita tulevaa työuraa ajatellen.

Tavoitteet:

YHTEISÖLLISYYS PERUSKOULUSSA JA TOISELLA ASTEELLA

- Ryhmähenki on tärkeä osa yhteisöllisyyttä ja siihen panostaminen tukee oppilaiden sosiaalisia taitoja ja yhteistyötaitoja.
- Perusopetuksessa on varattava riittävästi opetusresursseja ryhmähengen kehittämiseksi heti lukuvuoden alusta.
- Suurissa perusopetuksen ja toisen asteen kouluyhteisöissä on luotava turvallista oppimisilmapiiriä.
- Kouluväkivaltaan puututaan ja opettajilla täytyy olla siihen keinot. Kiusaamiseen vaikuttavat yhteiskunnan ennakkoluulot on tiedostettava. Tunnetaidot ja yhdenvertaisuustyö mahdollistavat turvallisen ja välittävän yhteisön.

YHTEISÖLLISYYS KORKEAKOULUISSA

- Sosiaalisten suhteiden merkitys korostuu etäopintojen lisääntyessä.

- Korkeakoulu yhteisöjen on luotava yhteisöllisyyttä tukevia rakenteita, jotka mahdollistuvat myös etäyhteyksin.
- Korkeakouluopiskelijoiden sosiaalisten suhteiden luominen ja yhteisöllisyyden kokeminen on tarpeellista vapaa-ajallakin.
- Korkeakouluissa jokaiselle opiskelijalle järjestetään sopivia tapahtumia, jotka kaikki ovat häirinnästä vapaita. Tapahtumissa huomioidaan monipuolisuus, yhdenvertaisuus ja esteettömyys.

ASUMINEN

Asuminen vaikuttaa kokonaisvaltaisesti opiskelijoiden hyvinvointiin ja jaksamiseen. Opiskelijalla on mahdollisuus päättää omasta asumisestaan sekä asumismuodon että -paikan osalta.

Asumisessa huomioidaan ekologisuus, yhteisöllisyys ja valinnanvapaus. Jokaisella korkeakouluopiskelijalla on mahdollisuus asua yhdessä tai yksin, mutta yhteisöllisesti.

Tavoitteet:

ASUMINEN PERUSKOULUOPINTOJEN JA TOISEN ASTEEN OPINTOJEN AIKANA

- Alku- ja perusopetuksen piiriin kuuluvien lasten ja nuorten perheiden ja asumistilanteiden monimuotoisuus on huomioitava.
- Oppilaiden ja opiskelijoiden liikkuminen on huomioitava koulukuljetuksia ja muita järjestelyjä suunniteltaessa.
- Toisen asteen opiskelijan on voitava päättää omasta asumisestaan sekä asumismuodon että -paikan osalta.
- Ammatillisen koulutuksen asuntolatoimintaa on kehitettävä kaikilla opiskelupaikkakunnilla yhteisöllisemmäksi.
- Toisen asteen oppilaitosten asuntoloissa on oltava riittävästi ohjaajia, jotta opiskelijan itsenäistyminen, arjenhallinta ja uuteen ympäristöön tottuminen sujuvat.

ASUMINEN KORKEAKOULUOPINTOJEN AIKANA

- Jokaiselle korkeakouluopiskelijalle täytyy löytyä vuokra-asunto, jonka hinta ja etäisyys korkeakoulukampukselta sekä arjen peruspalveluista ovat kohtuulliset.
- Opiskelija-asuminen on ekologista ja mahdollistaa yhteisöllisyyden.
- Korkeakouluopintojen aloitus ei saa viivästyä asunnon puuttumisen takia, vaan opiskelijoille on taattava asunto ennen opintojen alkamista.
- Korkeakouluopiskelijalla on vapaus valita oman asumismuotonsa ja asuinpaikkansa oman elämäntilanteensa mukaan.
- Opiskelija-asuntoja on tarjolla monimuotoiset opiskelijaryhmät huomioiden.
- Esteettämiä opiskelija-asuntoja on saatavilla riittävästi jokaisella opiskelupaikkakunnalla.

TYÖLLISYYSPOLITIikka

Tavoitteet:

TYÖVOIMAPOLITIikka

- Maisteriohjelmien rinnalle tarvitaan tunnustettuja täydennyskoulutusohjelmia eli moduuleja tai opintokokonaisuuksia, jotka eivät tähtää tutkintoihin.
- Luonnonvara-alan ammattilaisille ja asiantuntijoille mahdollistetaan elämänmittainen oppiminen ja ympäristötavoitteiden tunnistaminen omassa työssään.
- Suomessa otetaan käyttöön alueellinen opintolainahyvitys malli, mikäli opintolainakokeilusta saadaan positiivisia vaikutuksia alueen korkeasti koulutettujen osaajapulaan.
- Alueellisen opintolainahyvityksen alueperusteita tarkastellaan hyvinvointialueittain.
- Julkishallinnossa luovutaan muodollisista tutkintovaatimuksista, ja rekrytoinnit perustuvat jatkossa hakijan osaamistasoon.

TYÖMAHDOLLISUUDET

- Työmahdollisuuksien mainostaminen kampuksilla tulee tehdä nykyistä laajemmaksi ja kannustavammaksi, joka auttaisi erityisesti kansainvälisiä tutkinto-opiskelijoita löytämään osaamistaan koskettelevaa työtä Suomesta.
- Yliopistoja ja ammattikorkeakouluja tulee ohjata kohdentamaan nykyistä enemmän varoja kansainvälisten opiskelijoiden saamiseksi harjoittelupaikkoihin yrityksissä.
- Korkeakoulujen tulee aktiivisesti pyrkiä järjestämään ekskursioita tai muita tutustumismahdollisuuksia kansainvälisille tutkinto-opiskelijoille, mikä antaisi heille ymmärrystä yritysten ja muiden työpaikkojen toimintakulttuureista Suomessa. Nämä olisivat myös luontaisia tilaisuuksia työnantajien ja mahdollisten työntekijöiden kohdata toisensa.

TYÖELÄMÄN TASA-ARVO

- Työntekijöiden kokemus tasapuolisesta ja oikeudenmukaisesta kohtelusta vaikuttaa motivaatioon ja työhyvinvointiin.
- Työntekijöillä tulee olla yhdenvertainen asema työpaikoilla.
- Sukupuolten välistä tasa-arvoa sekä naisten ja sukupuolivähemmistöjen asemaa työelämässä tulee edelleen parantaa etenkin palkkauksessa.
- Otetaan käyttöön palkka-avoimuus työpaikoilla, jotta pystytään tasaamaan selittämättömiä eroja palkkauksessa.
- Vanhemmuuden, perheen ja työn yhdistämisen tulee olla aina työelämässä mahdollista.

- Maahanmuuttajien ja kv-opiskelijat integraatiossa yhteiskuntaan ja pyrkimisessä jatko-opintoihin sekä työelämään toisen asteen koulutuksella on suuri rooli.

KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN TYÖELÄMÄJAKSO JA -HARJOITTELU

Työelämä muuttuu nopeaa tahtia, ja nykyisen koulutusjärjestelmän jäykkyys haastaa työvoiman tarpeeksi nopeaa kouluttamista. Harjoittelupaikkoja ei ole tällä hetkellä tarjolla jokaiselle halukkaalle opiskelupaikkakunnallaan tai sen lähikunnissa.

Opiskelijan työskentelymahdollisuudet katkeavat ainakin väliaikaisesti, mikäli harjoittelujakson joutuu suorittamaan toisella paikkakunnalla. Lisähaasteita syntyy, jos opiskelija suorittaa harjoitteluaan tutkintonsa tavoitteita vastaamattomiin työtehtäviin. Nämä vaikutukset heijastuvat myöhemmin työelämään.

Tavoitteet:

KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN TYÖHARJOITTELU

- Harjoitteluiden osaamistavoitteet tulee määritellä selkeästi, jotta opiskelijalla, korkeakoululla ja työnantajalla on oikea kuva harjoittelun sisällöstä.
- Harjoittelut ovat tärkeä osa tutkintokokonaisuuksia, ja samalla ne antavat työnantajalle hyvän ja ajantasaisen kuvan alan koulutuksesta.
- Työnantajan tulee huomioida tarvittava ohjaus opiskelijoille työelämän nopeissa rakennemuutoksissa. Opiskelija saa työharjoitteluiden myötä hyödyn sekä korkeakoulun että työnantajan tarjoamista opeista.
- Korkeakouluharjoitteluiden on tärkeää vastata tutkintojen tavoitteita.
- Jokaisen opiskelijan on saatava opintojaan vastaava harjoittelupaikka, ja sen kautta riittävän toimeentulon harjoittelun aikana.
- Kaikkiin korkeakouluopinnot päättäviin tutkintoihin on sisällytettävä työelämätaitojen opetusta ja työharjoittelu.
- Korkeakoulun työelämäjaksot on oltava korkeakouluopiskelijalle palkallisia.
- Harjoittelun voi suorittaa esimerkiksi opiskelijayhteisöjen tai järjestöjen kautta.
- Yliopistojen harjoittelutukijärjestelmästä on tehtävä nykyistä joustavampi ja kannustavampi.
- Opintojen aikaiset työharjoittelut ja työelämäjaksot ovat opiskelijalle palkallisia.
- Jokaisella koululla on riittävästi resursseja opetusharjoittelijoihin.
- Opettajainkoulutuksen harjoittelukoulujärjestelmää sovelletaan myös varhaiskasvatuksen koulutuksessa.

KAUPUNKIPOLITIikka

Kaupunkipolitiikan on oltava opiskelijaystävällistä. Kaupungit ovat monimuotoisia ja värikkäitä paikkoja elää ja asua. Niiden kehitys tuottaa kansakunnalle samaan aikaan sekä ainutlaatuisia mahdollisuuksia että vaikeasti ratkaistavia yhteiskunnallisen tason haasteita. Muun muassa kaupungeissa kärjistyvään sosiaaliseen eriytymiseen, asuntomarkkinoiden vääristymiseen, työmarkkinoiden epäterveeseen keskittymiseen ja liikennejärjestelmien riittämättömyyteen on löydettävä vastauksia. Pelkillä täsmätoimilla kaupunkien ongelmia ei ole mahdollista kestävästi korjata, vaan kaupungeista on luotava uudenlaisia, pienkeskusrakenteen tulevaisuuden kaupunkeja.

KAUPUNKIEN PIENKESKUSRAKENNE

Kaupunkisuunnittelun lähtökohtana on oltava pitkällä tähtäimellä pienkeskusrakenteen aikaansaaminen. Siinä kaupunki rakentuu itsenäisistä ja elinvoimaisista solumaisista kaupunginosista eli kaupunkikylistä. Lähipalvelut, kuten apteekki, lähikauppa ja päiväkotit, toimivat inhimillisen kokoisen alueen pienkeskuksena. Pienkeskusrakenteiden mukaisissa kaupungeissa on edullista, melutonta, ruuhkatonta ja sateetonta sekä alueet ovat ihmisen kokoisia. Keskitymme kaupunkipoliitikassamme korkeakoulukaupunkeihin, joihin toimintamme keskittyy.

Tavoitteet:

PIENKESKUKSEN KAUPUNKIRAKENNE

- Kaupunkisuunnittelun lähtökohta rakentuu itsenäisistä ja elinvoimaisista kaupunginosista, eli kaupunkikylistä.
- Kaupunginosien asukastiheyden on oltava riittävä lähipalveluiden turvaamiseksi.
- Riittävä asukastiheys mahdollistaa riittävän julkisen liikenteen ja autottomat kaupunginosat.
- Riittävät julkiset liikennevälineet sekä jalankulku- ja pyöräilyväylät yhdistävät kaupunginosia.
- Lähiluonto ja lähivirkistysalueet yhdistävät kaupunginosia.
- Kaupungeissa on helppoa ja edullista liikkua kävelen, pyöräillen ja julkisella liikenteellä.

PALVELUT LÄHIPALVELUKESKUKSESTA

- Lähipalvelukeskus yhdistää valtion, kaupungin ja elinkeinoelämän palvelut.
- Lähipalvelukeskuksen tulee sijaita enintään kymmenen minuutin kävelymatkan päässä jokaisen kaupunkilaisen kodista.
- Jokaisessa lähipalvelukeskuksessa on sote-keskus, kaupungin asiointipiste ja ohjaamo.
- Kaupunginosien lähipalvelukeskukset ovat saavutettavissa kaupunginosaa kokoavalla julkisella liikenteellä.

VIRKISTÄYTYMINEN LÄHILUONNOSSA

- Jokaisella kaupunkilaisella täytyy olla enintään kymmenen minuutin kävelymatka lähiluontoon.
- Lähiluonto tarjoaa kaupunkilaiselle mahdollisuuden edistää luontosuhdettaan ja virkistäytymiseen.
- Lähiluonnossa on tarjottava erilaisia liikkumisvaihtoehtoja lenkipoluista ulkokuntosaleihin.
- Mikäli lähiluontoa ei ole kaupunginosan lähellä, tulee lähiluontoon päästä julkisilla kulkuneuvoilla tai jalankulku- ja pyöräilyväylien runkoreittejä pitkin.

KAUPUNKIEN LÄHIDEMOKRATIA

Kaupunki on yhteisö, joka on läheinen jokaiselle asukkaalleen ja josta jokainen kaupunkilainen on osallinen. Kenenkään kaupungissa asuvan ei saa kokea olevansa voimaton yksikkö, jota suuri hallintokoneisto ohjaa. Kaupunki on asukkaidensa yhteisö eikä asukkaita hallinnoiva toimija. Asukkaan on aina tiedettävä, miten hänen asuinympäristöään ja sen palveluita kehitetään ja hänellä on oltava oikeus vaikuttaa niihin.

Tavoitteet:

ASUKASLÄHTÖINEN KAUPUNKIHALLINTO

- Kaupunginosia kehitetään yhteisöllisinä ja itsenäisinä kokonaisuuksina.
- Kaupunkihallinnosta luodaan mahdollisimman kevyt ja läheisyysperiaatetta noudattava.
- Korkeiden viranhaltijoiden ja keskushallinnon hierarkiatasojen määrää lasketaan.
- Kunnan viranhaltijoiden ja työntekijöiden resursseja on kohdistettava kaupungin asukkaiden palvelemiseen ja kaupunkien kehittämiseen heidän lähelleen.

ASUKASLÄHTÖINEN PÄÄTÖKSENTEKO

- Kaupunginosien asukkailla on oikeus päättää aluettaan koskevissa asioissa.
- Pienkeskusrakenteen mukaisissa kaupungeissa kaupunginosien päätöksenteko toteutuu kaupunginosavaltuustoissa.

KAUPUNKIEN KEHITYS

Kaupunkikehityksessä on pyrittävä kestävyteen ja ylisukupolvisuuteen. Kaupungit ovat yhteiskunnan pysyvimpiä aluerakenteita eikä niiden rakennusvaiheessa tehtyjä päätöksiä ole enää jälkeenpäin mahdollista helposti muuttaa. Rakentamisessa, kaupunkisuunnittelussa, liikennejärjestelmän laajentamisessa ja kaupunkien sosiaalisen ja kulttuurisen ympäristön muokkaamisessa on pystyttävä ajattelemaan kymmenien vuosien päähän. Kestävyttä on myös suunnitella kaupungit ekologisesti kestäviksi kokonaisuuksiksi. Kaupunkisuunnittelussa on asetettava tavoitteiksi viihtyisien, autottomien kävelykeskustojen muodostaminen ja itsenäisten kaupunginosien välisen liikkumisen tekeminen joustavaksi ja helpoksi.

Tavoitteet:

TULEVAISUUDEN KAUPUNKIEN SUUNNITTELU

- Puurakentaminen on ekologisempaa ja kestävämpää betonirakentamiseen nähden sekä lisää asuntojen ja kaupunkien viihtyisyyttä. Kaupunkien keskustoihin kaavoitetaan puukerrostaloalueita.
- Uusien asuntojen ja asuinalueiden rakentamisessa on ensisijaisesti hyödynnettävä vanhoja tyhjillään olevia toimistorakennuksia ja teollisuusalueita.
- Tulevaisuuden kaupunkien uudisrakennukset ovat muuntojoustavia rakennuksia, joiden käyttötarkoitusta voidaan muuttaa tarpeen mukaan.
- Viheralueiden muuttaminen asuinalueiksi ei ole ekologista kaupunkisuunnittelua.
- Jätteiden lajittelumahdollisuuksia on parannettava ja lajittelupisteitä on lisättävä muun muassa kaupunginosien keskustoissa sekä ostoskeskusten yhteyteen.
- Kaupunkien valo- ja äänisaasteen määrää on vähennettävä kaupunki-infrastruktuuria kehittämällä.

LIIKENNEJÄRJESTELYT

- Kaupunkisuunnittelun tavoitteena on toimivan ja ympäristöystävällisen liikennejärjestelmän mahdollistava kaupunkirakenne.
- Joukkoliikenteen käytön täytyy olla kannattavaa ja houkuttelevaa.
- Elinvoimaiset kaupunginosat ja suuri kävelykeskusta yhdistetään parhaiten toimivan joukkoliikenteen avulla.
- Kaupungin sisäisen liikenteen suunnittelussa huomioidaan saavutettavuus- ja esteettömyysaädökset.
- Yksityisautoilua on vähennettävä kilpailukykyisellä julkisella liikenteellä ja liityntäpysäköintipaikkojen lisäämisellä.
- Uuden kaupunki-infrastruktuurin rakentamisessa suositaan väljiä puistokatuja, jotka mahdollistavat tulevaisuuden joukko- ja raitioliikennetkaisu, jalankulun ja pyöräilyn sekä paikoituksen tarpeet.

- Paikkakuntien tai kaupunginosien välistä pendelöntiliikennettä on ohjattava pois kaupunkien keskustoista.
- Keskustoja lähellä olevat parkkihallit, parkkitalot tai parkkivuolastot mahdollistavat kohtuullisen pääsyn yksityisautoilijalle myös kaupunkikeskustoihin.

KÄVELYKESKUSTAT SEKÄ JALANKULKU JA PYÖRÄILY

- Kaupungin keskustan kävelykatuosuudet muodostavat kaupungin verkosto-omaisen kävelykeskustan.
- Vuokrattavien kaupunkipyörien käyttöä ja käyttöaluetta on laajennettava.
- Muiden vuokrattavien kulkuneuvojen, kuten sähköpotkulautojen, käyttöä on ohjattava ja opastettava tarkemmin.
- Laadukkaat ja hyvin kunnossapidetyt jalankulun ja pyöräilyn runkoreitit yhdistävät kaupunginosia toisiinsa ja kaupungin keskustaan.

KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN POLITIIKKA

Kestävä tulevaisuus edellyttää laajoja yhteiskunnallisia muutoksia. Yhteiskunnalliset muutokset ovat rakenteellisia, kulttuurisia ja sosiaalisia. Ne koskevat kaikkia elämän osa-alueita, kuten ruokaan, maa- ja metsätalouteen, matkustamiseen, liikenteeseen, energiantuotantoon kuin matkustamiseen. Kestävä tulevaisuus tavoitteena on ohjata ihmisten toimintaa elämään luonnon kantokyvyn rajojen mukaan eikä tulevien sukupolvien kustannuksella. Kestävä tulevaisuus periaatteena on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville elämisen mahdollisuudet kotiseudulla, Suomessa ja muualla maailmassa. Maailman huominen ratkaistaan ihmisten valinnoilla ja on tärkeää kasvattaa toinen toisiamme elämään tasapainossa ympäristön kanssa.

ILMASTONMUUTOS

Ilmastonmuutos koskettaa meitä jokaista ja myös tulevia sukupolvia. Ilmastonmuutosta ei pysty pysäyttämään, vaan ilmastonmuutosta on hidastettava. Vastuu ilmastonmuutoksen hidastamisesta ei saa jäädä ainoastaan valtiolle, vaan tämä on meidän jokaisen tehtävämme. Valtion tulee ohjata toimintaa ja pitää Suomi ilmastonmuutoksen torjunnan edelläkävijänä kansainvälisesti myös tulevaisuudessa.

Tavoitteet:

ILMASTONMUUTOKSEN HIDASTAMINEN

- Suomen on oltava hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.
- Tuotteissa on oltava merkintä tuotteen hiilijalanjäljestä.
- Tutkimustoiminnassa on turvattava resurssit ilmastonmuutoksen globaalien ja paikallisten ratkaisujen tutkimiseen.
- Suomi seuraa, tutkii ja ennakoii ilmastonmuutosta ja sen aiheuttamia vaikutuksia.
- Kestävä tulevaisuus huomioidaan korkeakoulututkinnoissa.

KIERTOTALOUS

- Suomi on kiertotalouden kehityksen ja tutkimuksen kärkimaa.
- Kierrätys on helppoa ja kattavaa kaikkialla Suomessa.
- Yleisimpien eri jätteiden keräysastiat ovat pakollisia taloyhtiöissä.
- Ruuasta syntyvä hävikki on minimaalista.
- Kaikki yhteiskunnassa syntyvä jäte on kierrätettävä täysin ja jätteen polttaminen on oltava toissijainen vaihtoehto.
- Suomen tulee luopua kaatopaikoista.
- Kiertotalouden tuotteita, kuten jätteitä, lietteitä ja maatalouden sivuvirtoja, on hyödynnettävä hajautetun biokaasun tuotannossa.
- Suomi pyrkii luopumaan muovipussien käytöstä.

- Muovipakkaukset on korvattava orgaanisilla tai biohajoavilla pakkauksilla.
- Elektroniikan ja pienmetallien kierrättämistä on tehostettava.
- Mikromuovi on kiellettävä kosmetiikkatuotteissa.

UUSIUTUVAT LUONNONVARAT

Luonnonvarojen tarkoituksenmukainen kestävä hoito ja käyttö ovat keskeinen osa suomalaista elinkeinotoimintaa. Keskeisimmät luonnonvarat ovat metsävarat, luonnontuotteet, kaivannaiset, vesistöt sekä riista- ja kalakannat. Suomalaisen luonnon monimuotoisuutta tulee vaalia ja myös vesistöjen elinvoimaisuus tulee taata. Kestävä luonnonvarojen hoito ja käyttö saavutetaan sivistyksellä, ei säätelemällä.

Tavoitteet:

METSÄT

- Suomalainen metsäopetus ja metsätieteellinen tutkimus ovat maailman huippua. Osaamista viedään myös muualle maailmaan.
- Metsävaroja hoidetaan ja käytetään kestävästi ja monitavoitteellisesti huomioiden tasapuolisesti taloudelliset, ekologiset ja sosiaaliset tavoitteet.
- Kaikki Suomen metsämaat ovat FSC-sertifikaattiluokituksessa ja metsämaan hoidossa ja käytössä huomioidaan metsän monimuotoisuus.
- Suomen metsät ovat tärkein hiiltä sitova tekijä Suomessa ja suomalaisia metsiä hakataan määrällisesti n. 75 % suhteutettuna vuotuisen puuston kokonaiskasvuun.
- Metsänomistajien passivoitumisen ehkäisemiseen metsien hoidossa ja käytössä on kiinnitettävä huomiota metsien taloudellisessa, ekologisessa ja sosiaalisessa kehityksessä.
- Metsänomistajat saavat ajantasaisimman koulutuksen, ohjauksen ja neuvonnan metsien monitavoitteelliseen hoitoon ja käyttöön.
- Metsiensuojelussa on keskityttävä arvokkaiden ja uhanalaisten elinympäristöjen suojeluun sekä uhanalaisten lajien elpymisen edistämiseen.
- Nykyisten ja vieraslajien aiheuttamat tuhot ja taudit ovat tiedostettu ja vahingot kyetty minimoimaan.
- Metsäalan ammattilaisille ja asiantuntijoille mahdollistetaan elinikäinen oppiminen ja ympäristötavoitteiden tunnistaminen omassa työssään.
- Metsätilojen sukupolvenvaihdoksen prosessi on joustava.

LUONNONTUOTTEET

- Suomalaiset tietävät ja tuntevat kerättävät luonnontuotteet.
- Suomalaiset keräävät ja hyödyntävät entistä enemmän luonnontuotteita.

- Luonnontuotteisiin liittyvä elintarviketeollisuus kukoistaa ja sen merkitys viennissä kasvaa.
- Peruskouluissa oltava ympäristö ja luonnontuotteisiin liittyvää kasvatusta.
- Luonnontuotteista on saatavilla helposti tietoa sähköisessä muodossa.
- Elintarvikekäyttöön soveltuvia luonnontuotteita (marjat, sienet ja mahla) vaalitaan monipuolisen metsänhoito- ja käyttömenetelmin sekä kerätään kotitarvekäytön lisäksi teollisuuden jatkojalostettavaksi.
- Kaupalliseen tarkoitukseen jalostettavat elintarviketuotteet jalostetaan mahdollisimman pitkälle Suomessa sekä kansallisille että kansainvälisille markkinoille.

VESISTÖT

- Suomen vesistöjen ja Itämeren saastuminen pysäytetään huomioimalla maankäytössä vesistöjen riittävät ja tarpeelliset suojavyöhykkeet.
- Maatalouden vesistökuormitusta vähennetään optimoimalla lannoitusta, lisäämällä peltojen talviaikaista kasvipeitteisyyttä ja lisäämällä viljelykiertojen monipuolisuutta.
- Suomen vesistöjen rehevöityminen on pysäytetty kosteikkojen rakentamisella ja rehevöittävien raaka-aineiden määrien vähentämisellä.
- Heikentyneiden vesistöjen tilan ja käytettävyyden parantamiseen tähtäävien kunnostusten resurssit on turvattava.
- Nykyisiä rakennettuja pato- ja vesienenergiauotantorakenteita tulee kehittää tai purkaa vaelluskalakantojen elvyttämiseksi ja elinvoimaisuuden parantamiseksi.
- Vesistöjen virtaamia hyödynnetään tehokkailla ja nykyaikaisilla energiatuotannon menetelmillä, jotka eivät vaaranna vesistöissä eläviä kala-, rapu-, nisäkäs- ja lintukantoja.
- Suomi tekee aktiivisesti yhteistyötä muiden valtioiden kanssa Itämeren rehevöitymisen ja saastumisen estämiseksi.
- Suomen vesistöjä on voitava käyttää monipuolisesti ja kestävästi kalastus-, virkistys-, energiatuotanto- ja matkailutoiminnassa.

UUSIUTUVAT ENERGIALÄHTEET

- Suomen energiantuotanto on omavaraista vuoteen 2050 mennessä.
- Suomen energiaomavaraisuus saavutetaan vähällä ydinvoiman lisäämisellä esimerkiksi uusiutuvilla energialähteillä toimivien voimaloiden määrää lisäämällä.
- Tuulivoimaa on lisättävä erityisesti rannikko- ja merialueilla.
- Suomessa on aloitettava aaltovoiman hyödyntäminen.
- Kuluttajan ryhtyminen energiantuottajaksi on helppoa ja turvallista.
- Kaupungeissa ja maaseudulla on edullista ja helppoa, sekä yksityisille maanomistajille että taloyhtiöille, rakentaa omia pienvoimaloita.
- Kuluttajien ryhtymistä energiantuottajiksi kannustetaan verovähennyksin.

UUSIUTUMATTOMAT LUONNONVARAT

Uusiutumattomasti luonnonvaroihin kuuluvat fossiiliset energialähteet, ydinvoima ja kaivannaiset. Uusiutumattomia luonnonvaroja on aina rajallinen määrä, mutta nämä luonnonvarat voivat olla ehtyviä tai säilyviä. Fossiilisten energialähteiden käytön lopettaminen on avain ilmastonmuutoksen hidastamiselle, erityisesti kivihielestä luopuminen on merkittävässä roolissa. Fossiilisten energialähteiden lopettaminen vaatii uusiutuvien energialähteiden lisäämistä ja ydinvoiman hyödyntämistä.

Metallit ja kaivannaiset ovat säilyviä luonnonvaroja, joita on rajallisesti ja näiden käytön tulee olla kestävä. Kaivos- ja louhusteollisuus on vastuullista ja kestävä taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti, ja teollisuuden harjoittamiseen kohdistuvat ympäristövaatimukset ovat tarkoituksenmukaisia ja mahdollistavat teollisuuden harjoittamisen. Teollisuusalan harjoittajilta vaaditaan erilliset ympäristön ja vesistön suojelusuunnitelmat ja -rakenteet.

Tavoitteet:

FOSSIILISET ENERGIALÄHTEET

- Suomessa on luovuttava kivihielestä ja maakaasusta kaikessa energiantuotannossa vuoteen 2030 mennessä.
- Suomessa on luovuttava turpeen käytöstä vuoteen 2030 mennessä.
- Suomessa fossiilista energiamuodosta on luovuttava vuoteen 2050 mennessä.
- Fossiilille polttoaineille asetetaan lisämaksuja muun muassa veronkiristysten muodossa.

YDINVOIMA

- Suomessa voidaan uusia vanhoja ydinreaktoreita.
- Uusien ydinreaktorien käyttöönoton on painotettava pienydinvoimaloihin ja fuusiovoimaloihin.
- Pienydinvoimaloiden rakentamisella vauhditetaan kivihielestä ja maakaasusta luopumista.
- Suomen on panostettava aktiivisesti toriumreaktoreiden ja fuusiovoimaloiden tutkimiseen ja rakentamiseen.

KAIVANNAISET

- Mineraalit jalostetaan mahdollisimman pitkälle Suomessa.
- Kaivos- ja louhusteollisuus on taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä.
- Lupamenettely on joustava, mutta huomioi taloudellisen, ekologisen ja sosiaalisen kestävyden.
- Rikastusmenetelmiä kehitetään ympäristöystävällisemmiksi.
- Keskitytään tuotantomenetelmien energiatehokkuuden parantamiseen.

RUOANTUOTANTO SEKÄ RIISTA- JA KALAKANNAT

Suomalaisen ruoan tulee olla sekä ympäristöllisesti kestävää että eettisesti tuotettua ja mahdollisimman suuren osan Suomessa kulutetusta ruoasta tulee olla kotimaista, jotta elintarvikeketjua pystyttäisiin hallinnoimaan tehokkaasti ja jotta kotimaiset tuottajat saisivat ansaitsemansa tuen tekemälleen työlle. Maatalouden tulee olla monimuotoista ja tuottaa mahdollisimman paljon vastuullista ruokaa mahdollisimman pienillä ympäristövaikutuksilla. Riistanhoidon tulee olla tarkoituksenmukaista ja kalakantojen hoidon täytyy mahdollistaa kalakantojen elinvoimaisuus myös tulevaisuudessa.

Tavoitteet:

RUOANTUOTANTO

- Kotimaisen tuotannon osuus kotimaisesta kulutuksesta on suurempaa.
- Kauppaketjujen maksamat tuottajaosuudet on tuotava avoimemmaksi.
- Suomalaisten ruoankulutuksen hiilijalanjälki on pienempi.
- Ruoankulutus on sekä ympäristöllisesti kestävää että eettistä.
- Hyönteiset ovat Suomessa arkinen ruoka tai elintarvike.
- Suomessa lihan kulutusta vähennetään puoleen 2020 tasosta vuoteen 2025 mennessä.
- Suomessa syödään enemmän kasvikunnan tuotteita ja kasviproteiineja.
- Kasviproteiinien käyttö on normalisoitava laitos- ja työpaikkaruokailuissa.
- Julkisissa hankinnoissa on nostettava kotimaisuusastetta ja suosittava sesongin raaka-aineita.
- Maatalouden ympäristötukia ei saa leikata.
- Kasvinsuojeluaineiden ja lannoitteiden käyttö ja käyttömäärät ovat optimoitava paremmin.

RIISTA- JA KALAKANNAT

- Riistakanta on oltava mahdollisimman elinvoimainen ja metsästystä säännöstellään tarpeen vaatiessa.
- Vahingolliset ja Suomen luontoon kuulumattomat vieraslajit pyritään poistamaan tehokkaalla metsästyksellä, esimerkiksi minkki- ja supikoirakantoja vähentämällä.
- Suomen vesistöissä elävät kalakannat voivat hyvin. Erityistä huolta kiinnitetään vaelluskalakantojen romahtamiseen ja vahvistetaan työtä kalojen elinympäristöjen kunnostamisen ja entisöinnin eteen.
- Kalastusta seurataan ja sen määrää säännellään vallitseviin olosuhteisiin sopiviksi.
- Suomessa huolehditaan eläinten hyvinvoinnista.
- Suomi edistää turkistarhauksen valvontaa ja eläinten hyvinvointia Suomessa ja EU:ssa.
- Turkistarhauksesta on luovuttava Suomessa riittävällä ja eettisesti kestäväällä siirtymäajalla.

- Metsästäjillä ja kalastajilla tulee olla helposti saatavissa tietoa ja koulutusta kestävästä riistanhoidosta ja kalastuksesta.
- Metsästyistä ja kalastusta valvotaan riittävästi.

LIIKENNE

Liikenteestä syntyvien kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen on merkittävä ympäristöpoliittinen toimenpide. Kansallisessa ilmasto- ja energiastrategiassa Suomen tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80-95 prosentilla nykyisestä vuoteen 2050 mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että liikenteessä pitää siirtyä ympäristöystävällisempiin liikkumismuotoihin.

Tavoitteet:

LIIKENTEEN PÄÄSTÖT JA AJONEUVOT

- Liikenteen päästöt on puolitettava vuoteen 2030 mennessä.
- Autojen öljypohjaisista polttoaineista on luovuttava vuoteen 2040 mennessä.
- Tuetaan taloudellisesti sähköajoneuvojen latauspisteiden rakentamista.
- Taloyhtiöt, kunnat, korkeakoulut ja muut yhteisöt tarjoavat asukkaille päästöttömiä yhteiskäyttöajoneuvoja.

JULKINEN LIIKENNE

- Julkista liikennettä kehitetään koko maassa pohjois-etelä ja itä-länsi-suunnassa.
- Suomen julkinen liikenne on edullista, koko maan kattavaa, nopeaa ja joustavaa.
- Hyvinvointialueet vastaavat maakuntien joukkoliikennejärjestelmästä ja sen kehittämisestä.
- Kaupunkien paikallisliikenne on ilmaista korkeakouluopiskelijoille ja nuorille.
- Haja-asutusalueiden julkista liikennettä kehitetään liikkumistarpeita ja kyytejä yhdistelemällä sekä vuoroja lisäämällä.

HENKILÖRAIDELIIKENNE

- Suomen henkilöraideliikenteen verkkoa on peruskorjattava 200 kilometrin tuntinopeuteen.
- Henkilöraideliikenteen asemaverkkoa ei pidä vähentää.
- Henkilöraideliikenteen kattava asemaverkko parantaa hyvinvointialueiden sisäistä julkista liikennettä.

LENTOLIIKENNE

- Laaja lentoliikenneverkosto tukee julkista liikennettä etenkin alueilla, joilla nopeaa ja kilpailukykyistä henkilöraideliikennettä ei ole.

- Pienien lentokenttien tukemista jatketaan ja lentoliikenneinfrastruktuuria kehitetään vähäpäästöiseksi.
- Lentoliikenteen päästöjä tulee vähentää kehittämällä tekniikkaa sekä mahdollisuuksien mukaan korvaamalla lentoliikennettä muilla kulkuneuvoilla.

JALANKULKU JA PYÖRÄILY

- Jalkakäytävien ja pyöräteiden kunnosta huolehditaan kaikkina vuodenaikoina.
- Kaupunkien jalankulku- ja pyöräilyväyliä kehitetään yhdenvertaisiksi autoteiden kanssa.
- Polkupyörien pysäköintiä julkisen liikenteen pysäkeillä helpotetaan ja pysäköinnin turvallisuutta parannetaan sekä työmatkapyöräilyn kannustimia lisätään.

KANSAINVÄLINEN POLITIIKKA

Sosiaalisen ja ekonominen eriarvoisuuden kasvu on maailman suurin haaste niin globaalilla kuin paikallisella tasolla. Eriarvoisuus heijastuu jokaisella elämänalueella. Kansainvälisellä kentällä eritoten ympäristöpolitiikan, talouspolitiikan, koulutuspolitiikan sekä kehityspolitiikan kautta. Keskustalaisessa aatemaailmassa tasa-arvoinen, henkisesti, poliittisesti ja taloudellisesti ehyt yhteiskunta on rauhan sekä kestäväen kasvun perusta. Tätä se on myös kansainvälisellä tasolla koskien jokaista yhteiskuntaa.

Ihmiskunnalla ei ole varaa yhteenkään eriarvoiseen ja epävakaaksi kehittyvään yhteiskuntaan, joka mahdollistaa kriisipesäkkeiden syntyminen ja vaarantaa maailmanrauhan säilymistä. Sivistys on voima, joka tuo maailmaan rauhaa, joten ilmaisen ja kaikkien saavutettavissa olevan koulutuksen pitää olla universaali arvo sekä ihmisoikeus.

ULKO- JA TURVALLISUUSPOLITIikka

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka perustuu Suomen ja suomalaisten turvallisuuden takaamiseen kaikissa olosuhteissa. Suomi edistää vakautta ja hyvinvointia kaikkialla maailmassa. Suomen Nato-jäsenyys vahvistaa Suomen turvallisuutta sekä kansainvälistä asemaa. Suomen on jatkossakin toimittava kansainvälisten jännitteiden sovittelijana ja rauhan jäsenenä.

Suomalainen puolustuspolitiikka perustuu Suomen alueelliseen puolustamiseen koko ikäluokan kattavalla kansalaispalvelukseen, jossa kansalaiset suorittavat kansalaispalveluksen joko aseellisella palveluksella tai siviilipalveluksella. Kyberturvallisuuden nojalla ei saa vaarantaa tavallisten ihmisten yksityisyydensuojaa. Kybersodankäynti mahdollistaa liikkumisen sodan ja rauhan välisellä harmaalla alueella.

Tavoitteet:

ULKOPOLITIikka

- Suomen tärkeimpänä ulkopoliittisena tehtävänä on toimia kansainvälisten jännitteiden sovittelijana ja rauhan lähettiläänä.
- Pohjoismaiden välisen yhteistyön jatkuva kehittäminen ja laajentaminen luovat vakautta pohjolaan.
- Suomen tulee ylläpitää ja kehittää kansainvälisiä suhteita suurvaltojen, kuten Yhdysvaltojen, Venäjän ja Kiinan kanssa.
- Kaikenlaiset terroristijärjestöt ja väkivaltaiset radikaaliliikkeet on tuomittava vahvasti ja kansainvälisen yhteisön on tehtävä työtä tällaisten liikkeiden kitkemiseksi.
- Yhdistyneet kansakunnat on merkittävin kansakuntien yhteistyöjärjestö, jonka tehtävänä tulee olla uusien sotien ehkäiseminen.
- YK:n turvallisuusneuvosto on saatettava ajan tasalle ja toimintakykyiseksi sekä sen tulee aidosti edistää kansainvälistä rauhantyötä.
- YK:n turvallisuusneuvoston toimintatapoja on muutettava ja erityisesti nykyisten pysyvien jäsenvaltioiden jäsenyys on asetettava kyseenalaiseksi.
- YK:n turvallisuusneuvoston jäsenyyksiä valittaessa on huomioitava myös merkittävät poliittiset unionit ja liittoutumat, eivätkä ainoastaan valtiot.

TURVALLISUUSPOLITIikka

- Suomi on puolustusliitto Naton täysivaltainen jäsen.
- Puolustusyhteistyötä pohjoismaiden kanssa on laajennettava-
- Euroopan unionin ja Naton yhteistyötä on tiivistettävä.
- Suomalaisen puolustuksen tulee perustua koko ikäluokan kattavaan, sukupuolineutraaliin ja yhdenvertaiseen kansalaispalvelukseen.
- Suomen puolustusmäärärahojen tulee olla riittäviä ja niiden täytyy mahdollistaa puolustusvoimien koulutuksen ja kaluston kehittäminen.
- Kalustohankintojen tulee vastata puolustusvoimien tarpeita ja parantaa puolustuskykyä. Kalustohankinnat tulee tehdä yhdessä Euroopan unionin muiden jäsenvaltioiden kanssa.
- Siviilipalveluksen tehtäviä on suunnattava nykyisten tehtävien lisäksi rauhan ajan kriisien sekä ympäristökatastrofien hoitoon.
- Ydinaseet on kitkettävä pois maailmasta ja tämä työ täytyy aloittaa ydinaseettomasta Pohjolasta.
- Sotilaalliseen puolustautumiseen liittyvien asehankintojen tulee noudattaa Ottawan ja Brysselin julistusten määräyksiä.

KYBERTURVALLISUUS

- Kybersodankäynnille on luotava kansainväliset sopimukset, jotka määrittävät selvät merkit kybersodankäynnistä ja seuraukset yhteisesti sovittujen rajojen rikkomisesta.
- Kansainvälinen kybervakoilusopimus on vietävä täytäntöön.

- Big Datan hyödyntämiselle kaupallisissa sekä muissa tarkoituksissa on asetettava rajat ja kansalaisille on annettava mahdollisuus poistaa itseään koskevat tiedot palveluntarjoajien rekistereistä.
- Kyberturvallisuuden nojalla ei saa vaarantaa tavallisten ihmisten yksityisyydensuojaa.
- Puolustusvoimat vastaa Suomen sotilaallisesta kyberpuolustuksesta osana kansallista kyberturvallisuutta.

EUROOPAN UNIONI

Euroopan unionissa tehtävät päätökset vaikuttavat kansalaisten arkeen lähes kaikilla elämänoilla. Euroopan unionissa tehdyn politiikan tulee lähteä vastuullisuudesta ja ihmisläheisyydestä. Euroopan unionin kehittämisen lähtökohtana tulee olla ihmisten, tavaroiden, palveluiden ja pääomien vapaa liikkuvuus. Euroopan unionin jäsenmaiden päätöksenteon on noudatettava läheisyysperiaatetta. Yhteistyön on tarjottava vastauksia koko Eurooppaa koskeviin haasteisiin, kuten ilmastonmuutoksen hidastamiseen ja muuttoliikkeeseen.

Tavoitteet:

EUROOPAN UNIONIN OLEMASSAOLO

- Suomen paikka on Euroopan unionissa, ja unionin toimintakyvyn säilyttäminen on Suomen etujen mukaista. EU:n kehitys perustuu itsenäisten valtioiden yhteistyöhön. Liittovaltiokehitystä ei voida hyväksyä.
- Euroopan unionin laajentuminen on mahdollista, kunhan Kööpenhaminan kriteerit täyttyvät. Laajentumisen rinnalla täytyy huolehtia jäsenten yhtenäisyydestä ja unionin vakaudesta.
- Euroopan unionin on yhteisessä ulkopoliitikkassaan vaalittava hyviä suhteita sekä yhteistyötä naapurimaihin ja kannustaa heitä täyttämään Kööpenhaminan kriteerit ihmisoikeuksien, demokratian sekä vähemmistön kunnioittamisen saralla.
- Euroopan unionin kehittämisen lähtökohtana täytyy olla ihmisten, tavaroiden, palveluiden ja pääomien vapaa liikkuvuus.
- Euroopan unionin jäsenmaiden päätöksenteon on noudatettava läheisyysperiaatetta.
- Yksittäisen europarlamentaarikon tehtävänä on kansallisen edun puolustaminen ja Euroopan kehittäminen yhdessä oman ja muiden maiden europarlamentaarikkojen kanssa.

MUUTTOLIIKE EUROOPASSA

- Euroopan unionin on osallistuttava aktiivisemmin muuttoliike- ja pakolaiskriisiin liittyvien ongelmien ratkaisemiseen yhteistyössä Afrikan ja Lähi-idän valtioiden, alueellisten toimijoiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa.

- Euroopan unionin jäsenmaiden pitää kantaa yhteisvastuuta pakolaisten turvallisuuden ja kotouttamisen puolesta.
- Pakolaisilla on oikeus sivistykseen ja koulutukseen.

EUROOPAN UNIONIN YMPÄRISTÖPOLITIikka

- Euroopan unionin on oltava hiilineutraali unioni vuoteen 2050 mennessä.
- Euroopan unionin liikenteen päästöt on puolitettava vuoteen 2030 mennessä.
- Euroopan unionissa on luovuttava autojen öljypohjaisista polttoaineista vuoteen 2040 mennessä.
- Euroopan unionin on ohjattava energiaan liittyvät avustukset ja hankkeet uusiutuvien energiamuotojen kehittämiseen.
- Euroopan unionin alueella myytävissä tuotteissa on oltava merkintä tuotteen hiilijalanjäljestä.
- Euroopan unionin on ohjattava energiaan liittyviä avustuksiaan ja hankkeitaan bioenergian ja biopolttoaineiden kehittämiseen sekä jalostamiseen.

EUROOPAN UNIONIN KOULUTUSPOLITIikka

- Bolognan prosessin mukaista kehittämistyötä on jatkettava edelleen sekä Euroopassa että Suomessa.
- Automaattinen tutkintojen tunnustaminen ja elämänmittainen oppiminen täytyy toteuttaa jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmissä.
- Suomen täytyy huolehtia, että kansainväliset suositukset eivät heikennä suomalaisen koulutuksen arvoa tai sen perusteita tasa-arvoisena sekä kaikille saavutettavana järjestelmänä.
- Euroopan unionin ei tule ottaa kantaa kansallisiin koulutuksen rahoituskysymyksiin ja koulutuksen järjestämiseen.
- Opiskelijoiden liikkuvuutta lisätään ja Erasmus+ -ohjelmaa kehitetään.

KOULUTUS, TIEDE JA KULTTUURI EUROOPAN UNIONISSA

- Koulutuksen järjestäminen kuuluu jatkossakin jäsenvaltioiden toimivaltaan, mutta EU:n sisällä luodaan yhteisiä tavoitteita, hyödynnetään yhteistyötä ja mahdollistetaan parempi joustavuus siirtyä opinnoissa eri maiden välillä.
- Erasmus+ rahoitus turvataan, ja ohjelman toimintaa kehitetään vastaamaan paremmin osaamisen ja elämänmittaisen oppimisen vaatimuksia.
- Kielten moninaisuutta tiedeyhteisössä edistetään myös EU-tasolla.
- Tutkimushankkeissa kiinnitetään huomiota myös alueiden elinvoiman tukemiseen ja reuna-alueiden, kuten Itä- ja Pohjois-Suomen, tarpeet.
- Korkeakouluopintoihin liittyvät harjoittelut ovat palkallisia jokaisessa EU-maassa.

ARKTINEN ALUE JA POHJOINEN ULOTTUVUUS

Arktiset alueet Suomessa ja muualla tuovat uusia mahdollisuuksia, mutta vaativat kokonaisvaltaista ymmärrystä ja vastuuntuntoa. Suomen tulee olla aktiivinen toimija arktisella kentällä. Meillä ei ole jäämeren rantaviivaa, jonka vuoksi on tärkeää varmistaa, että meitä kuunnellaan arktisen erityisosaamisemme kautta. Suomella tulee olla selkeä päämäärä ja keinot tulevaisuuteen pohjoisena moniosaajana niin ympäristö-, elinkeino-, turvallisuus-, talous- kuin sivistyspolitiikankin saralla.

Tavoitteet:

ARKTINEN ALUE JA POHJOINEN ULOTTUVUUS

- Arktisilla alueilla toimivien maiden ja yritysten on tiedostettava arktisen alueen luonnon herkkyys sekä otettava huomioon sosiaalinen konteksti.
- Liikenneinfrastruktuuria on laajennettava huomioiden alkuperäiskansojen näkemykset.
- Hyvät suhteet pohjoisiin rannikkovaltioihin ja niiden asukkaisiin on säilytettävä.
- Arktisilla alueilla toimivien maiden ja yritysten on tiedostettava arktisen alueen luonnon herkkyys sekä otettava huomioon sosiaalinen konteksti.
- Uudet arktisten alueiden käyttömuodot ja modernit elinkeinot eivät saa tuhota alueen väestön elinolosuhteita, vaan alkuperäisasukkaita on oltava päätösvalta itseään koskeissa asioissa.
- Pohjoiset luonnonvarat tulee myös jalostaa pohjoisessa, jotta alue hyötyy tuotantoprosessista.
- Euroopan unionin arktinen informaatiokeskus on perustettava Lapin Arktisen keskuksen yhteyteen.
- Suomen on parannettava alkuperäiskansojen asemaa kehittämällä kielellisiä oikeuksia, tukemalla kulttuuria ja ratifioimalla ILO 169-sopimus.
- Saamelaisstatuksen on oltava saamelaisyhteisöjen itsemääriteltävissä.

YMPÄRISTÖPOLITIikka

Ympäristöpolitiikka edistää keskustalaista realistista luontosuhdetta. Ympäristöpolitiikan osa-alueet ja niiden edistäminen on osa meidän jokapäiväistä toimintaamme ja sitä on syytä tehdä Euroopan unionin lisäksi myös kansainvälisesti. Erityisesti Itämereen liittyvissä kysymyksissä meidän tulee tehdä yhteistyötä kaikkien Itämeren rannikkovaltioiden kanssa. Ymmärrämme vaikutuksemme luontoon sekä sen monimuotoisuuteen, ilmastoon sekä ihmisiin ja näiden vuorovaikutukseen.

Tavoitteet:

KANSAINVÄLINEN YMPÄRISTÖPOLITIikka

- Keskustalainen realistinen luontosuhde perustuu ihmisen ja luonnon kumppanuuteen, jossa ihminen saa hyödyntää luontoa, mutta ei tuhota sitä. Ympäristöpolitiikan tulee perustua tieteelliseen tietoon ja ekologisen kestävyuden lisäksi tulee ottaa huomioon sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen kestävyys.
- Ympäristöongelmien ratkaiseminen ja ilmastonmuutoksen hillintä on oltava yksi kansainvälisen politiikan tärkeimpiä tavoitteita.
- Kansainvälisen ympäristöpolitiikan on pyrittävä kestäväan kasvuun ja vihreään ekonomiaan, joka huomioi ihmisten tarpeet ja toimintaedellytykset.
- Suomen, ja ennen kaikkea Euroopan unionin on oltava esimerkin näyttävä biotalouden ja uusiutuvan energian saralla.
- Kansainvälisesti on solmittava minimivaatimukset yritysten korvausvelvollisuudelle luonnon kestäättömästä hyödyntämisestä.
- Uusiutuvan energian vallankumous edellyttää myös tasapainoista aluekehitystä ja desentralisoitua yhteiskuntaa.

ITÄMERI

- Itämeren suojelu vaatii kaikilta Itämeren rannikkovaltioilta erityisiä toimia.
- Itämeren alueella olevien valtioiden on kiinnitettävä enemmän huomiota Itämeren biodiversiteetin suojeluun.
- Itämeren väylänpidon ja meriliikenteen haittoja on vähennettävä nykyisten hiilineutraalisuustavoitteiden mukaisesti.
- Itämeren alueella olevien valtioiden on kiinnitettävä erityistä huomiota meriliikenteen onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn.

KEHITYSPOLITIikka JA ALKUPERÄISKANSAT

Kehitysyhteistyön johtavina laadullisina tavoitteina pitää olla vakauden ja tasa-arvon edistäminen, laadukas koulutus sekä ympäristönsuojelu. Keskustaopiskelijat kokee tärkeäksi suojella ja edistää alkuperäiskansojen kulttuuria ja perinteisiä elinkeinoja.

Alkuperäiskansojen oikeuksia koskeva julistus hyväksyttiin YK:n yleiskokouksessa syyskuussa 2007. Myös Suomi on allekirjoittanut julistuksen ja sitoutunut sen toimeenpanoon. Sen sijaan Suomi ei ole ratifioinut maailman työjärjestön ILO:n piirissä tehtyä yleissopimusta numero 169, joka edellyttää osapuolivaltioilta erityistoimia alkuperäiskansojen jäsenten, instituutioiden, omaisuuden, kulttuurien ja ympäristön suojelemiseksi.

Tavoitteet:

KEHITYSPOLITIikka

- Kehitysyhteistyön johtavina laadullisina tavoitteina pitää olla vakauden ja tasa-arvon edistäminen, laadukas koulutus sekä ympäristönsuojelu.
- Kehityspolitiikan lähtökohtana on inhimillisen pääoman, koulutuksen ja osaamisen jakaminen.
- Suomen bruttokansantuotteesta 0,7 prosenttia on ohjattava kehitysyhteistyöhön
- Yksityinen sektori on saatava vahvemmin mukaan kehityspolitiikkaan.
- Kehittyvien valtioiden koulutuksen laatua on parannettava ja koulutusvientiä tulee edistää.

ALKUPERÄISKANSAT

- Alkuperäisväestölle on etnisyydestä riippumatta taattava yhdenvertaiset oikeudet elinkeinoihin sekä yhteisten maa- ja vesialueiden käyttöön.
- Maa- ja vesialueiden omistus- ja hallintaoikeus kysymysten ratkaisun lähtökohdaksi tulee ottaa etninen puolueettomuus eli kaikkien väestöryhmien yhdenvertainen kohtelu.
- Alkuperäiskansoilla on oltava päätösvaltaa asioissa, jotka koskettavat alkuperäiskansojen oikeuksiin, jäsenyyteen, instituutioihin, omaisuuteen, kulttuuriin, ympäristöön liittyvissä asioissa.

TALOUSPOLITIikka JA KAUPPAPOLITIikka

Talouspolitiikka luo kestävästä yhteiskuntaa, talouskasvua ja työllisyyttä kaikkialla Euroopassa. Verotuksellinen kilpailu valtioiden välillä on johtamassa ennen pitkää tilanteeseen, jossa yritysten investoinneista kilpaileminen johtaa verokantojen laskuun ja vaarantaa julkisen sektorin rahoituksen ja toiminnan. Tiivistyvä veroyhteistyö vaatii myös kansainvälistä läpinäkyvyyttä globaalien yritysten kirjanpidolta, jolla saadaan estettyä siirtohinnoittelu ja verotuksen

väisteleminen. Suomen on tehtävä avointa ja ennakkoluulotonta kauppapolitiikkaa kaikkiin ilmansuuntiin. Euroopan unioni on kehittynyt yhtenäiseksi kauppalueeksi, mutta suuri osa viennistä ja tuonnista suuntautuu edelleen unionin ulkopuolisiin maihin.

Tavoitteet:

TALOUSPOLITIikka

- Valtioiden välisen kilpailun yritysten investoinneista ei saa johtaa verokantojen laskuun eikä se saa vaarantaa julkisen sektorin rahoitusta ja toimintaa.
- Kansainvälistä veroyhteistyötä on lisättävä veronkierron ja -välttelyn torjumiseksi sekä oikeudenmukaisuuden ja kestäväen kehityksen lisäämiseksi.
- Veroyhteistyötä on lisättävä luomalla yritysverotuksen minimitasot sekä tekemällä kattava verotietojen vaihtoon liittyvä kansainvälinen sopimus.
- Virtuaalivaluutat on tuotava lainsäädännön ja verotuksen piiriin sekä finanssivalvonnan alaisuuteen.

KAUPPAPOLITIikka

- Suomen on tehtävä avointa ja ennakkoluulotonta kauppapolitiikkaa kaikkiin ilmansuuntiin. Kauppapolitiikka on myös väline ihmisoikeuksien ja kestäväen kehityksen edistämiseen.
- Vapaakauppasopimus ei saa johtaa isojen yritysten luomaan hintakilpailuun, julkisen sektorin palvelutuotannon heikentymiseen tai paikallisten yritysten kasvumahdollisuuksien heikentymiseen.
- Transatlanttisen kauppaa- ja investointikumppanuussopimuksen neuvotteluja on jatkettava ja neuvottelujen avoimuutta on lisättävä.
- Vapaakauppasopimus ei saa johtaa siihen tilanteeseen, että isot yritykset valtaavat markkinat hintakilpailulla ja heikentävät julkisen sektorin palvelutuotantoa sekä paikallisten yritysten mahdollisuuksia menestyä ja kasvaa.
- Vapaakauppasopimus ei saa koskea millään tavalla tutkintoon johtavaa koulutusta.
- Idänkaupan ja Aasian maihin suuntautuvan kaupan mahdollisuuksia on kehitettävä hyvillä diplomaattisilla suhteilla ja mahdollisesti kahdenvälisillä kauppasopimuksilla.
- Erilaisilla ruokajohdannaisilla keinottelu ei saa johtaa järjettömiin ruoan hinnan muutoksiin ja tästä seuraaviin ruokakriiseihin.
- Ruokajohdannaisten neuvotteluissa on huomioitava maanviljelijöiden kohtuullinen takuuhinnan muodostaminen, maatalouden erilaisuus sekä eri maanosien käytäntöjen huomiointi.

